

1 juli 1953
8e jaargang no. 7

de uitlaat

personeelsorgaan van de n.v. koninklijke pakketvaart-maatschappij

de Uitlaat

Achtste jaargang — No. 7

Overneming van tekst en illustraties alleen geoorloofd met bronvermelding *

Alle stukken „de Uitlaat” betreffende te adresseren:
Aan de Redactie van „De Uitlaat”
p/a K.P.M.
Medan Merdeka Timur 5
Djakarta

Dit nummer bevat o.a.:

- * Drie pioniers van de vaart op West-Afrika
- * De heer M. C. Koning ontvangt gouden Paketvaart-medaille.
- * Een zeldzaam jubileum te Palembang
- * Flessenpost, nog altijd actueel.
- * De halfjaarlijkse promotie's.
- * Is uw paspoort in orde??
- * Het „Abel Tasman Sport-tournoi”.

Bekroonde foto's.

In het Juni-nummer van ons blad publiceerden wij de eerste bekroonde foto in onze fotowedstrijd. Het doet ons bijzonder veel genoegen U hierbij de volgende prijswinnaar aan te kondigen: de heer A. F. Lancker — employé van ons Surabaia-agentschap, die ons onderstaande foto toezond van ons mechanisch materieel op de kade van Tg. Perak.

De uitgeloopte prijs van Rp. 50.— hebben wij inmiddels verstuurd. Onze fotograferende lezers weten het dus: wordt Uw foto bekroond, dan komen foto en negatief ter onzer beschikking, terwijl wanneer Uw foto niet voor een prijs in aanmerking komt wij foto en negatief retourneren.

Onze grootste belangstelling gaat uit naar foto's, welke wij kunnen gebruiken voor onze frontpagina, doch dan moet het ook mogelijk zijn er een zgn. „staande” foto van te maken. Het neemt echter niet weg, dat iedere goede foto, van welke formaat ook, welkom is en voor een prijs in aanmerking kan komen.

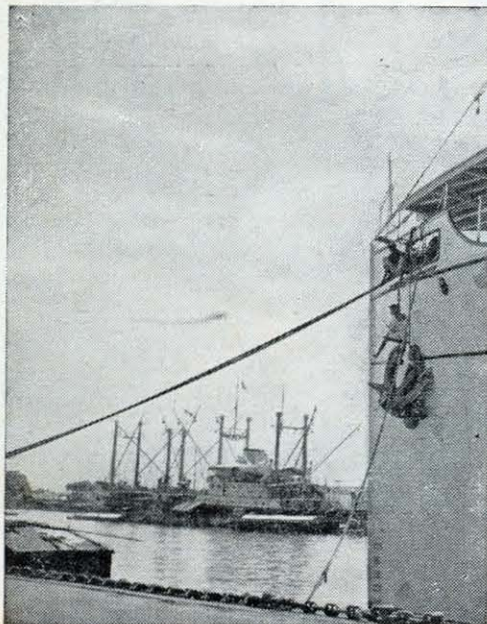
Wie volgt?

*

Wees elke morgen bij het opstaan dankbaar, dat u die dag iets te doen hebt, dat moet worden gedaan, onverschillig of u het graag of niet graag doet.

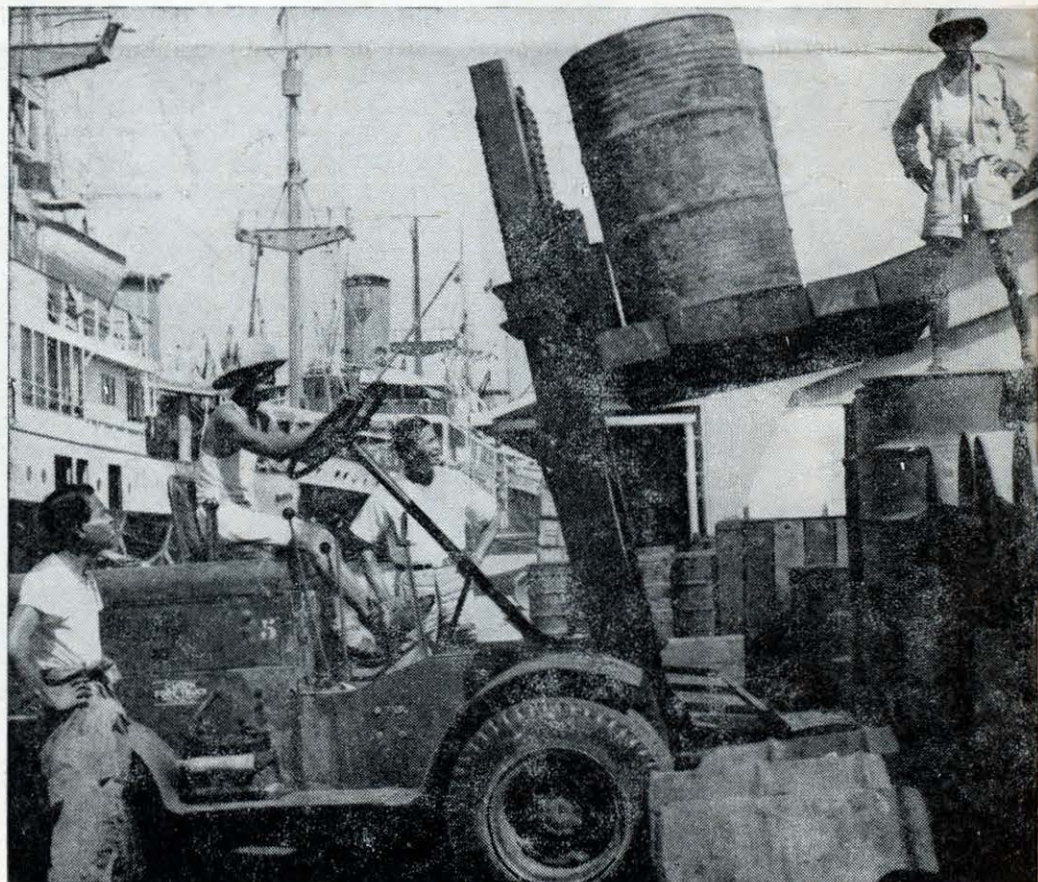
De verplichting te werken en uw best te doen, geeft u matigheid en zelfbeheersing, ijver en wilskracht, levensvreugde, voldoening en honderd andere deugden, die de niet werkende mens nooit zal kennen.

Charles Kingsley.

Op de frontpagina:
Een doorkijkje langs de boeg van het m.s. „Ophir”, gemeerd aan de kade te Tg. Priok, op het m.s. „Sanana”.

(foto: studio Tong & Tim)

Het mechanische materieel in gebruik op de kade te Tg. Perak.

(foto: A. F. Lancker)

Drie pioniers van de vaart op West-Afrika

Barent Eriksz. van Medemblik, Pieter Brandt van Ipendam en Dierick Ruiters van Middelburg, drie pioniers van de vaart en de handel op West-Afrika. Alle drie schipper en tezelfdertijd koopman, of zo men wil, alle drie koopman en tezelfdertijd schipper. Drie mannen van het slag volk van wie een onzer historici eens heeft gezegd, dat het naar de hel zou varen op gevaar af de zeilen te zengen, indien de kans bestond er zaken te doen.

Toen Barent Eriksz. begin 1593, na bijna 1½ jaar op het eiland Sao Tomé te zijn gevangen gehouden, wist te ontsnappen, droeg hij een geheim met zich mede, een geheim van zo buitengewoon grote betekenis, dat het eenmaal openbaar geworden, in minder dan vijf jaar tijds de economische en politieke situatie van het grootste gedeelte van het Westafrikaanse kustgebied, van de Senegal tot aan Gabon, grondig zou veranderen.

Barent Eriksz. had geen ogenblik de bedoeling gehad de West-Afrikaanse kust te bezoeken en nog veel minder het eiland Sao Tomé. Hij was met zijn schip, de „St. Pieter”, onderweg geweest naar Brazilië, had nabij de Kaap Verdische eilanden westwaarts willen koersen, doch daarbij het ongeluk gehad te ver zuidelijk en bovendien nog te dicht onder de Afrikaanse wal te geraken. De om de Oost trekkende krachtige Guinéestroom had de „St. Pieter” opgenomen en het schip langs de West-Afrikaanse kust de Bocht van Guinée ingezet. Op het eilandje Principe overvallen, waren Eriksz. en zijn mannen door een aantal Portugezen overrompeld en gevankelijk naar het koortseiland Sao Tomé overgebracht. In zijn gevangenis had Eriksz. wonderlijke verhalen gehoord over de ruilhandel in goud, ivoor, Guinéese peper en de wijze waarop de Portugezen van Sao Jorge de Mina deze handel dreven, enz. De kust van West-Afrika was, commercieel gezien terra-incognita voor de Nederlanders. Natuurlijk, het kwam voor, dat zich Nederlandse matrozen, zelfs wel schippers aan boord bevonden van Portugese schepen, die suiker en katoen laadden aan Sao Tomé en Principe, doch deze eilanden noch de kust waren tot dusverre onder Nederlandse vlag en voor eigen risico bevaren. Trouwens, men zou er kwade kansen hebben gelopen — Engelsen en Fransen hadden het drie, vier maal geprobeerd, doch ze waren telkenmale van de kust verdreven, de Portugezen duldten geen inbreuk op hun monopolie.

Nauwelijks in het vaderland teruggekeerd, het was lente 1593 geworden,

haastte Eriksz. zich zijn geheim ter kennis te brengen van enkele vermogende kooplieden van Enkhuizen en Medemblik. Hij kwam er op het juiste ogenblik. In September van het jaar daar voor, was Jan Huygen van Linschoten in Enkhuizen teruggekomen. De lucht was vol geruchten over aanstaande uitredingen door Amsterdamse kooplieden naar het specerijenland Indië — en nu kwam Barent Eriksz. met al even wonderlijke verhalen: goud, dat bij honderden ponden tegelijk tegen snuisteijen, kralen, koperwerk, wollen en linnen weefsels zou kunnen worden ingeruild, peper bij scheepsladingen, en dan het kostelijke elpenbeen oftewel ivoor!

Nog in de zomer van hetzelfde jaar 1593 — de kooplieden van Medemblik, Hoorn en Enkhuizen zetten haast achter de zaak — stak Barent Eriksz. met de „Maeght van Enchuysen”, een scheepje van 80 ton, in zee: de eerste handelsreis der Nederlanders onder eigen vlag naar West-Afrika, het begin der vaart op die kust! Om de Duinkerker kapers te ontlopen, zeilde men echter Engeland om. Het geluk was met de stoutmoedige. Onopgemerkt door de Portugezen, slaagde Barent Eriksz. er in een goede lading te bemachtigen: 32 à 36000 pond Guineese peper, 700 à 800 pond ivoor en bovendien een hoeveelheid goud. Het is niet met zekerheid bekend, waar hij deze lading heeft gekregen; men heeft lange tijd vermoed in Gabon. Dit kan echter onmogelijk juist zijn, daar in Gabon geen Guineese peper groeit, althans niet in zulke hoeveelheden, en er bovendien geen goud werd verhandeld. Het is zeer waarschijnlijk, dat de eerste handel der Nederlanders aan de Greinkust (het tegenwoordige Liberia) en aan het oostelijke deel van de Tandkust (de tegenwoordige Ivoorkust) heeft plaatsgevonden: daar was het grein, het ivoor en wat goud.

In Maart 1594 was de „Maeght van Enchuysen” met zijn waardevolle lading weer thuis — Barent Eriksz. had zijn woorden waargemaakt. Men had in Enkhuizen en Medemblik zijn thuiskomst echter niet afgewacht. Geheimen

bewaren is een moeilijke kunst, en goud heeft nu eenmaal de eeuwen door een magische aantrekkingskracht gehad! Eriksz.'s voorbeeld had navolging gekregen, en toen ook de meeste dezer tochten naar wens uitvielen, was het hek van de dam. Hoe scherp de kust ook door de Portugezen werd bewaakt, het was onbegonnen werk. Vijf jaar na de eerste reis was de vaart naar West-Afrika reeds zo algemeen, dat „de custe vant selvige noch Winter noch Somer ledich was van Nederlantsche schepen, twintich of vyf en twintich teffens”, en daarbij bleef het niet. Aan de Grein-, Tand- en Goudkust, in Benyn, Rio Forcados, Rio Calabar, Kameroen, Gabon overall verschenen de scheepjes met de Princevlag in top; vier, vijf hunner mochten het onderspit delven tegen de zwaar bewapende Portugese schepen, het volgende jaar waren er acht op dezelfde plaats terug. Alles werd in de vaart gebracht, tot vissersbootjes van 20, 30 ton.

Lange tijd was kaap Lopo Gonçalves het eindpunt geweest, de rendez-vous-plaats van thuiskerende schepen. Met de Zuid-aequatoriale stroom mee, trachtte men dan in het gebied van de Zuid-Oost-passaat te geraken, om via de Kaap Verdische eilanden huistoe te zeilen. Weliswaar had men geprobeerd door te dringen naar zuidelijk van de kaap gelegen landen, doch het bleek te moeilijk tegen de noordelijk gerichte Benguela-stroom en de vrijwel steeds uit het zuidelijk kwadrant waaiende winden op te tornen.

Het was schipper Pieter Brandt van Ipendam, ook al een Brazielvaarder, die bedoelde streken langs een andere route voor de eerste maal bezeilde en daarmede de pionier werd van de Nederlandse vaart en de handel op Angola en Congo. Ongetwijfeld had hij in de Brazielse havens over deze route horen spreken, de nodige inlichtingen verzameld en toen zelf de stoute sprong gewaagd: de grote oversteek van Brazilië (op 20°/22° ZBR) naar de Afrikaanse wal. O.N.O. overkoersend, geholpen door westelijke of zuidwestelijke winden, werd ter hoogte van de Cunene-rivier land gemaakt. De onherbergzame kust van Angola schoof eindeloos langzaam voorbij, Luanda met zijn sterke Portugese bezetting werd ontweken en daarna kwam de Congo-rivier, N'Goyo (het tegenwoordige Cabinda), Loango, Mayumbe en ten slotte kaap Lopo Gonçalves — Pieter Brandt had zijn doel bereikt.

Ook Pieter Brandt's voorbeeld vond onmiddellijk navolging en wat zich een paar jaar tevoren aan de kust van Guinée had afgespeeld, geschiedde thans aan de Congo-rivier, Loango enz. Ivoor, koper, verfhout, het waren

(vervolg zie pag. 4)

waardevolle retourladingen, welke rijkdom in het vaderland brachten en de vaart op West-Afrika een nieuwe impuls gaven.

Er was in 1602 een boek verschenen, van de hand van Pieter de Marees, omvattende een volkenkundige beschrijving van de kust van Guinée, met tal van bijzonderheden over de handel. Het was een prachtig werk, dat het zijne er toe bijdroeg om de Nederlandse kooplieden tot nieuwe daden aan te sporen. En toch, er ontbrak iets aan en wel de zeevaartkundige bijzonderheden: zeilaanwijzingen, aanduidingen van klippen, zandbanken, riffen enz., „den ghemeen loop van de wateren, weder en wint”, al datgene om wel te varen. De vaart op Guinée, Angola en Congo was op goed geluk. Met de uitbreiding van die vaart werd steeds sterker het gemis gevoeld van een goed zeevaartkundig werk voor die kusten. Het zou echter tot 1623 duren, eer zulk een werk het licht zag: Dierick Ruiters' Toortse der Zeevaart.

Dierick Ruiters van Middelburg kende de West-Afrikaanse kust van Rio de Ouro tot de Congo-rivier uit eigen aanschouwing. Hij had als schipper/koopman omtrent de eeuwwisseling handel gedreven nabij kaap Verde, in het voor velen onbekende gebied van Sierra Leone, aan de Grein-, Tand- en Goudkust, in het krek- en rivierengebied van de Bocht van Guinée, hij was evenals Pieter Brandt de Congo-rivier opgevaren. Dierick Ruiters wist hoe het land zich opdeed nabij kaap Palmas of nabij Accra, hij kende de strekking van de kust, de meest voorkomende windrichting, de regentijden en ook de gewoonten der negers, hun voorkeur op het gebied van de handel enz. Anders dan zovele schippers van zijn tijd had hij belangrijke Portugese zeevaartkundige werken bestudeerd, hun gegevens over de vaart langs de kust met zijn eigen ervaringen vergeleken en zijn conclusies getrokken.

Met de Toortse der Zeevaart was een

betrouwbare loods aan boord gekomen der West-Afrikavaarders, een loods, die men te lang reeds had ontbeerd. Nog tot ver in de tweede helft der zeventiende eeuw ontbrak de Toortse, de vraagbaak van iedere schipper, die op West-Afrika voer, in geen enkele kajuit.

Een wegbereider, een pionier, is ook Dierick Ruiters, geweest. Zeker, op andere wijze dan Barent Eriksz. en Pieter Brandt; dezen wezen de route aan, Ruiters verlichtte haar en zij zijn haar samen gegaan. Zijn naam dient naast die van Barent Eriksz. en Pieter Brandt te worden genoemd, samen hebben zij de vaart en de handel der Nederlanders op West-Afrika mogelijk gemaakt.

Barent Eriksz. van Medemblik, Pieter Brandt van Ilpendam, Dierick Ruiters van Middelburg, het is goed hun namen ons Nederlanders der twintigste eeuw in herinnering te brengen.

K. Ratelband.
(uit V.N.S.-nieuws).

EEN INDRUKWEKKENDE LOOPBAAN BEEINDIGD

De heer M. C. Koning ontvangt de gouden Paketvaart-medaille.

In verband met het feit, dat de heer M. C. Koning, lid van de Raad van Bestuur van onze maatschappij, op Maandag 29 Juni voor de laatste maal een vergadering van genoemde Raad zal bijwonen, zal hem bij deze gelegenheid de gouden Paketvaart-medaille worden uitgereikt.

De heer Koning begon zijn loopbaan bij onze maatschappij als Inspecteur, waarop in 1911 zijn benoeming tot Directeur volgde. In 1916 werd hij tot President-Directeur benoemd. Na zijn vertrek uit Indonesië in 1919, maakte hij sedert 1920 eerst als lid, daarna sinds 1937 als Voorzitter gedurende vele jaren deel uit van de Raad van Bestuur. Om gezondheidsredenen zag de heer Koning zich op 1 Januari 1949 genoodzaakt het voorzitterschap van de Raad van Bestuur neer te leggen, doch hij bleef toen als lid deel uitmaken van deze Raad.

Wegens zijn gevorderde leeftijd, hij is thans 79 jaar, acht de heer Koning het ogenblik gekomen om ook de

laatste functie, welke hem nog met de Paketvaart verbindt, neer te leggen.

Onze Directie stuurde in verband hiermede aan de heer Koning een telegram van de volgende inhoud:

„Op de dag dat U voor het laatst een vergadering van de Raad van Bestuur der K.P.M. bijwoont, danken wij U, mede uit naam van het personeel, voor al hetgeen U gedurende zovele jaren in het belang en tot heil van de Paketvaart hebt verricht en bieden wij U onze hartelijkste gelukwensen aan met de verwerving van de gouden Paketvaart-medaille.”

*De Koe, Harinck, De Geus,
Pronk van Hoogeveen.*

Van ons Amsterdam-kantoor.

Mevrouw Masselink gaat K.P.M. verlaten.

Er is aanleiding om Mevrouw Masselink uit te nodigen even voor het front van de K.P.M.-gemeenschap te komen.

In de eerste plaats om haar veel geluk toe te wensen in haar voorgenomen huwelijk en in de tweede plaats om haar te bedanken voor de wijze, waarop zij van 13 Januari 1947 af haar werkzaamheden als Sociaal Werkster voor de K.P.M. heeft verricht.

In deze functie kon zij een nauw contact onderhouden met alle in Nederland verblijvende leden van de K.P.M.-familie, naar wie door bijzondere omstandigheden de bijzondere belangstelling van onze Maatschappij uitging. Dit contact werd veelvuldiger, toen Mevrouw Masselink bij de oprichting van het M.C. Koning Studiefonds benoemd werd tot secretaresse van deze Stichting.

Per 1 Juli 1953 zal Mevrouw Masselink beide functies neerleggen. Als Sociaal Werkster wordt zij opgevolgd door Mevrouw T. Y. Hobma-Glastra, die dus als zodanig naast Mevrouw G.P. Walraven-van Ginneken zal optreden. Het Bestuur van het M.C. Koning Studiefonds sluit zich gaarne bij de gelukwensen en dankbetuiging van de K.P.M. aan.

Promotie's.

Per 1 Juli 1953 is de heer J.L. Naninga bevorderd tot afdelingschef, terwijl de heren G. A. A. Scholte (afd. Cm.) en J. Roering (afd. P.Z.) benoemd werden tot adjunct-chef.

Ten afscheid.

E. M. Cordesius

Met het ms. „Oranje” vertrok op 26 Juni j.l. de oudste hoofd-employé van onze maatschappij, de heer E.M. Cordesius, om na een eervolle diensttijd van 33 jaren, waarvan de laatste 4 jaren bij de Afd. Claims op het hoofdkantoor, van een welverdiend pensioen te gaan genieten.

Enthousiast nam hij vier jaren geleden het commando van „Claims” over van zijn voorganger. Vele stormen en woedende zeeën hebben het claim-scheepje bedreigd, doch wij zijn er altijd prachtig doorheen gekomen, goeddeels dank zij drie dingen, die gelukkig in voldoende mate aanwezig waren: humor, objectiviteit en „team”-geest! Zelfs een boze reclamant of een knorrige directeur kon ons niet van de wijs brengen en onze kalmte doen verliezen, gelukkig, want het laatste hadden wij vaak erg nodig, als er weer eens een lastig geval behandeld moest worden.

Het is hierin, dat Cordesius ons een goed voorbeeld gaf en ons daardoor aanspoorde om opgewerkt ons werk te blijven verrichten.

Cordesius, wij zullen je blijven gedenken en waarderen als een humane chef, die steeds getracht heeft: „to make the best of it”, ook al waren de omstandigheden vaak tegen ons. Wij zullen het werk voortzetten met dezelfde stelregels, die steeds gegolden hebben: houdt het hoofd koel, het hart warm en keep smiling!

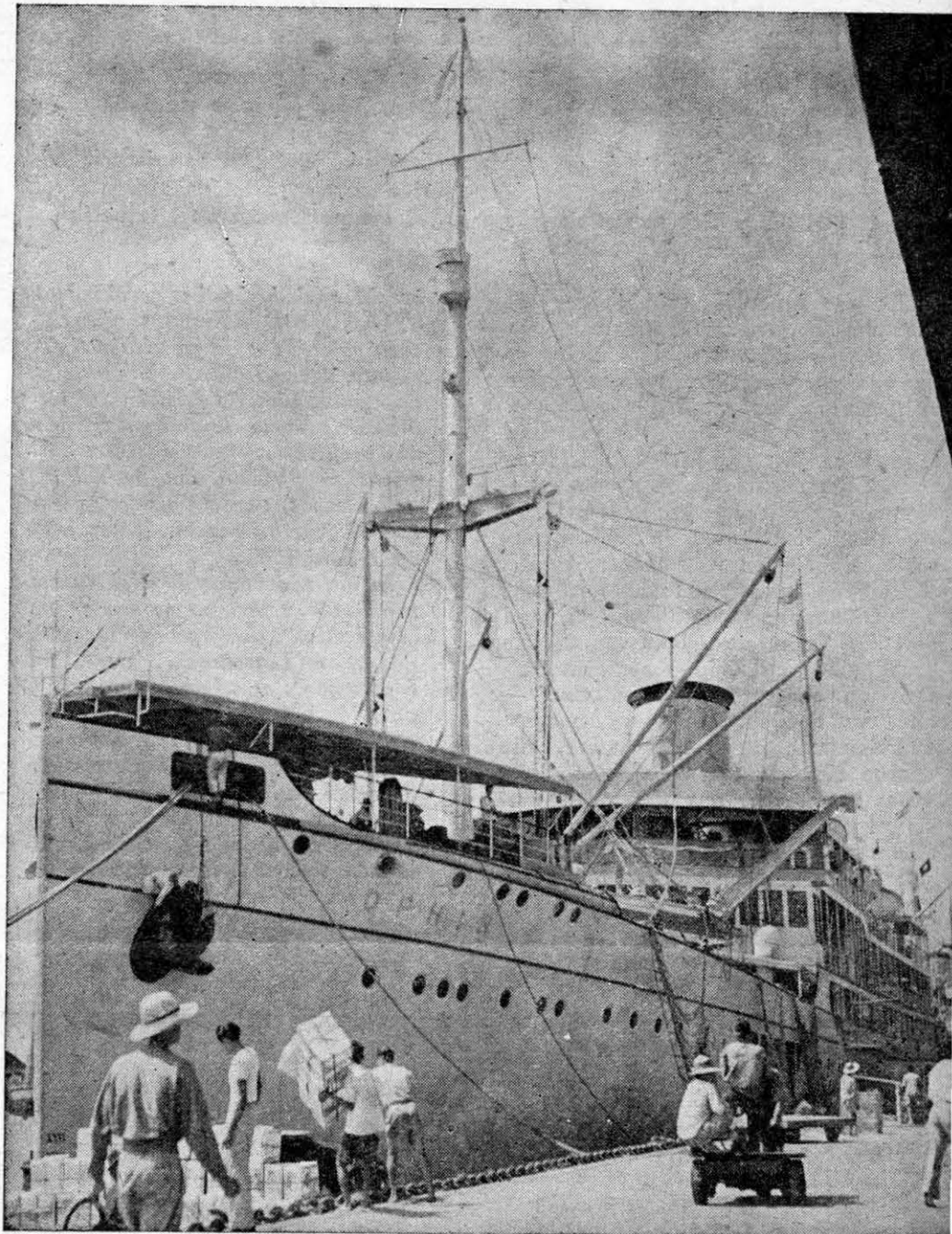
Een „goede reis” en onze beste wensen in het verdere leven vergezellen jou en je gezin naar het vaderland.

R. d. L.

Wat zegt U?

Toen kapitein Cook Australië ontdekte, brachten enige matrozen, die aan land waren geweest, een vreemd dier mee. Zij wisten de naam van het beest niet en Cook stuurde hen terug om er bij de inboorlingen naar te informeren. „Het is een kangeroe”, zeiden ze, toen zij van hun tweede tocht aan boord kwamen.

Pas jaren later bleek, dat het woord kangeroe, waarmee de inboorlingen hadden geantwoord op de vraag naar de naam van het dier, betekende: „Wat zegt u?”

(foto: studio Tong & Tim)

Nog een recente foto van het ms. „Ophir” te Tg. Priok.

SLA DIT OVER!

Hebt u niet gelezen wat hierboven staat? Er staat, dat u dit stukje niet moet lezen. Waarom begint u er dan aan en waarom gaat u er mee voort, nu u nogmaals gewaarschuwd bent?

Ik verzeker u, dat u van deze regels niets wijzer zult worden. Wend uw blik liever naar de volgende pagina van „de Uitlaat”, waar u een interessant artikel vindt.

Als u nu nog altijd aan het lezen bent, verspilt u uw tijd. Hebt u het begrepen? Houd op!! Dit is het juiste ogenblik om te tonen, dat u een sterk karakter bezit.

Maar u bent nu al halverwege dit stukje en u hebt nog niet kunnen ophouden. U kunt het niet van uzelf gedaan krijgen, dat u de volgende zin niet leest. Of kunt u dat wel?

Neen, dat kunt u niet. U leert hier niets, u amuseert u niet eens en toch leest u verder. U doet, alsof u door deze eenvoudige woorden betoverd bent. Maar wij hadden helemaal de bedoeling niet u te betoveren. Wij wilden alleen maar eens kijken, of u een goede raad kunt opvolgen. Maar dat kunt u niet.

Er zijn nog maar een paar zinnen te lezen en het is u nu duidelijk gezegd wat u verwachten kunt. Toon dat u uzelf in uw macht hebt en houd op.

Maar u bent nog altijd nieuwsgierig. Zelfs deze laatste regels wilt u niet missen. Zo onverstandig bent u!!

EEN ZELDZAAM JUBILEUM.

Op 1 Juni j.l. herdacht de heer Tjia Djie Liong, 1e klerk van ons Palembang-agentschap het bijzondere feit, dat hij 45 jaar geleden bij onze maatschappij in dienst trad.

Dat ook bij onze directie de grootste waardering bestaat voor een dergelijke lange en trouwe plichtsbetrachting, bleek wel uit het feit, dat onze directeur Mr. D. F. de Koe zich naar Palembang begaf om persoonlijk deel te nemen aan de huldiging van de jubilaris.

Het was dan ook werkelijk een gebeurtenis om even bij stil te staan: vijf en veertig jaren achtereen, iedere dag opnieuw, heeft deze trouwe werker zich aan onze maatschappij gegeven. Vijf en veertig lang heeft de heer Tjia Djie Liong met zijn trouwe plichtsbetrachting zich naar ons agentschapskantoor begeven om zijn dienst te doen.

Op Maandagmorgen, de 1e Juni, verzamelde het gehele K.P.M.-personeel te Palembang zich in het kantoor, waar Tjia Djie Liong in de bloemetjes werd gezet. In tegenwoordigheid van talrijke genodigden werd Djie — zoals de jubilaris op kantoor wordt genoemd — allereerst toegesproken door onze agent te Palembang, de heer Reyneker, die daarna directeur Mr. De Koe inleidde, wiens komst voor ons Palembang-personeel een grote verrassing was.

Hierop nam Mr. De Koe het woord, waarbij hij in het Indonesisch het volgende zei:

*„Mijnheer Tjia Djie Liong,
Dames en Heren,*

Sinds de heer Iken in 1948 een kort bezoek bracht aan Palembang, zijn reeds weer 5 jaren verstreken zonder dat dit agentschap door een lid van de directie uit Djakarta werd bezocht.

Op zich zelf is dat geen slecht teken, want het betekent onder meer, dat de agent en het personeel van dit kantoor hun werk goed verstaan en dat er zich geen grote moeilijkheden met afscheppers of ontvangers hebben voorgedaan.

En wanneer dan vandaag een lid van de directie uit Djakarta te Palembang is, dan is dat ook niet, omdat er thans wel zulke grote moeilijkheden zijn, maar omdat het vandaag een zeer bijzondere dag is voor iemand uit Uw midden, een zeer bijzondere dag voor alle leden van het personeel van dit agentschap, een zeer bijzondere dag voor de gehele K.P.M.

Want in het meer dan zestigjarige bestaan van de K.P.M. is het nog nimmer voorgekomen, dat één van de leden van haar personeel vijf en veertig jaren van onafgebroken en trouwe dienst heeft vol-

bracht, zoals heden het geval is met U, heer Tjia Djie Liong.

Ik geloof, dat de geweldige tijdsruimte, welke Uw K.P.M.-diensttijd overspant, niet duidelijker tot uitdrukking is te brengen dan door ons even te verplaatsen in het ontwikkelingsstadium, dat de K.P.M. had bereikt, toen U als jongeman van 17 jaar bij haar in dienst trad op 1 Juni 1908.

In die tijd bezat de Paketvaart ruim 60 schepen, waarvan de „Rumphius“, de „Van der Hagen“, de „Van Linschoten“, de „Van Waerwijck“, de „Van Heemskerk“, de „Van Cloon“ en de „Van Overstraten“ toentertijd tot de allernieuwsten behoorden. Thans zullen er velen onder U zijn, die — met uitzondering misschien van de „Van der Hagen“ — deze scheepsnamen slechts kennen uit het gedenkboek, uitgegeven bij het 50-jarig bestaan.

Ook was het in het jaar, dat U

bij de K.P.M. in dienst trad, dat de Java — Australië Lijn werd opgericht, vrucht van het doorzettingsvermogen van de toenmalige leider der K.P.M. in dit land, de heer Lambach.

Mijnheer Tjia Djie Liong, ter gelegenheid van Uw 25-jarig, Uw 35-jarig en Uw 40-jarig dienstjubiläum heeft de K.P.M. met blijvende bewijzen van aandenken aandacht geschonken aan die denkwaardige data.

Bovendien ontving U ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan der Maatschappij een onderscheiding van de Koningin der Nederlanden.

Vanzelfsprekend wil de K.P.M. ook op de dag, waarop U 45 jaren van eervolle dienst hebt volbracht niet met lege handen bij U komen.

Daarom overhandig ik U hierbij in de eerste plaats een brief, waarin de directie haar grote dank uitspreekt voor al hetgeen U in bijna een halve eeuw aan verdienstelijke arbeid voor de Maatschappij hebt verricht.

Daarnaast bied ik U een meer prozaïsch geschenk, dat in deze gesloten enveloppe is verborgen.

Wij meenden evenwel het hierbij niet te moeten laten en hebben daarom voor U een zilveren exemplaar van de U al bekende Paketvaart legpenning laten maken,

Directeur Mr. De Koe speldt jubilaris Tjia Djie Liong de speciaal voor dit jubileum geslagen zilveren draagmedaille op.
Links op de foto: de heer D. Reyneker, agent Palembang.

waarvan ik hoop, dat U en Uw vrouw nog heel veel jaren met grote dankbaarheid aan deze dag, naar zullen kijken.

En tenslotte heer Tjia Djie Liong, sinds 1 Januari 1951 eerste klerk bij de K.P.M., kan ik U tot mijn grote voldoening mededelen, dat U met ingang van vandaag benoemd bent tot Hoofdklerk 2e klasse.

Dames en heren, ik nodig U thans uit met mij een drieverf hoera uit te brengen op de heer Tjia Djie Liong".

Na deze sympathieke toespraak van Mr. De Koe barstte een daverend applaus los, waarna de aanwezigen de gelegenheid kregen de jubilaris geluk te wensen. Na afloop hiervan werd de heer Tjia Djie Liong temidden van de bloemen naar huis gereden, alwaar hij in huiselijke kring deze feestelijke dag verder vierde.

Wij hopen dat het deze vitale jubilaris gegeven moge zijn om — overeenkomstig zijn wens — nog enkele jaren bij onze maatschappij te werken.

Voor de heer Tjia Djie Liong en voor het personeel van ons Palembang-agentschap is deze 1e Juni ongetwijfeld een onvergetelijke dag geworden.

Welke wel??

Welke van de vijf onderstaande namen is die van een insect?

1. schorpioen
2. watervlo
3. tarantula
4. kruisspin
5. anopheles

Welke van de vijf onderstaande namen is die van een element?

1. salpeter
2. water
3. argon
4. kalk
5. eboniet

Welke van de vijf onderstaande namen is die van een drank?

1. porter
2. chamotte
3. grisol
4. quarreau
5. stoop

Welke van de vijf onderstaande namen is die van een gesteente?

1. poliet
2. kalfaet
3. porfier
4. cumarine
5. scarlatina

(foto: studio Tong & Tim)

Feest bij de Civiele Dienst.

Op Maandag 1 Juni j.l. werd in het kantoor van de Civiele Dienst te Tg. Priok op feestelijke wijze het feit herdacht dat Sias, mandoer van de linnen- en verstellkamer, op die dag veertig jaar in dienst was van onze maatschappij. Zover wij weten was dit in de geschiedenis van de K.P.M. de eerste maal dat een vrouw haar 40-jarige dienstjubileum vierde.

Nadat de Chef C.D., de heer J. J. Mulder, namens de Directie de felicitaties had overgebracht en de daarbij behorende K.P.M.-vlag met standaard had aangeboden, werden namens het personeel nog verschillende fraaie geschenken gegeven.

Op de foto het moment, waarop de heer Mulder namens de Directie de vlag met standaard overhandigt.

Pesta di Civiele Dienst.

Pada hari Senen tanggal 1 Djuni jbl. diperingati dengan upatjara ria gembtra, bahwa Sias, mandur dari linnen- dan verstellkamer, pada hari itu sudah bekerdja selama empat puluh tahun dalam dinas Perusahaan kami. Sepandjang pengetahuan kami, maka dalam hikajat K.P.M. inilah kali jang pertama, bahwa seorang wanita merajakan djubilum dinas 40 tahun.

Sesudah Kepala bagian C.D., tuan J. J. Mulder, atas nama Direksi menghaturkan utjapan selamat dan sesudah dianugerahkan bendera K.P.M. dengan standaardnja, maka atas nama personil dianugerahkan lagi pelbagai hadiah-hadiah jang bagus-bagus.

Gambar ini melukiskan saat pada mana tuan Mulder atas nama Direksi menganugerahkan bendera dengan standaardnja.

Welke van de vijf onderstaande namen is die van een godin?

1. Nadir
2. Astaroth
3. Soclaas
4. Meander
5. Astyanax

Welke van de vijf onderstaande namen is die van een rivier?

1. Koeban
2. Mezidon
3. Pamir
4. Furka
5. Boergas

(De juiste oplossing kunt U vinden op pag. 22)

Het metalen tijdperk.

Velen van ons leven tegenwoordig in het metalen tijdperk: goud in de mond, zilver in 't haar, koper in de beurs en lood in de schoenen.

Kapitein en Muiters.

In het jaar 1784 pikte de „Grand Turk” een boot op, waarin de kapitein en stuurman van de Engelse schoener „Amity” zaten. Onder de crew van de schoener was muitelij uitgebroken en de beide mannen waren in de sloep gezet. Zij werden naar Salem gebracht waar zij op een schip moesten wachten dat hen naar Engeland zou terugbrengen. De „Amity”, nu in handen van de muiters, zeilde rechtstreeks naar Salem! De bemanning werd gevangen genomen en naar de gevangenis gebracht.

De kapitein en stuurman namen een nieuwe bemanning aan en zeilden naar Engeland. De muiters konden in de gevangenis nadenken over het feit dat zij uit de duizenden havens ter wereld, juist die van Salem gekozen hadden!

(Nautisch en Technisch Tijdschrift).

Flessenpost, nog altijd actueel.

Nog altijd met enige mensen aan dek, onder wie een kind, De laatste twee boten zijn weg. Zij zinken snel. Het orkest speelt nog dapper. Enkele mannen naast mij bidden met een priester. Het einde is nabij. Misschien bereikt deze boodschap....."

Dan breekt de boodschap af. Maar de passagier van de ongelukkige Lusitania, die haar op een papiertje krabbelde, had nog tijd haar in een fles te stoppen en de fles te kurken. Toen de fles later werd gevonden, wist men weer iets meer van de tragische ondergang.

Sinds eeuwen hebben passagiers en zeelieden aan boord van zinkende schepen afscheidsbrieven geschreven en die in flessen aan de zee toevertrouwd. Vaak hebben die flessen jaren lang op zee rondgedreven, tot zij eindelijk ergens aanspoelden. Andere flessen kwamen terecht in streken, waar een druk scheepvaartverkeer was en daar werden zij dan heel snel opgevist. Er zijn natuurlijk ook vele flessen, die nooit zijn gevonden.

Er zijn landen, die een officiële, georganiseerde „flessenpost” hebben als middel om gegevens te krijgen over zeestromingen en getijden. Het Amerikaanse hydrografische instituut, dat onder de marine ressorteert, gebruikt dit middel al vele jaren.

Kapiteins van schepen krijgen speciale gedrukte formulieren mee, waarop zij de datum, de naam van het schip en de positie kunnen invullen. Op bepaalde plaatsen gooit de kapitein dan een fles met ingevuld formulier in zee. Misschien wordt de fles de volgende dag al opgevist vlak bij de plek, waar ze werd uitgeworpen. Maar er is ook kans, dat ze jaren lang rondrijft op de verschillende oceanen, voordat iemand haar oppikt.

Gebeurt dit, dan leest de vinder het verzoek — in acht talen — om het formulier op te zenden naar Washington, nadat hij datum en vindplaats heeft ingevuld. Op deze simpele manier heeft het hydrographische instituut heel wat belangwekkende gegevens over zeestromingen verzameld.

De flessenpost heeft ook al vaak opheldering verschaft over de geheimzinnige verdwijning van schepen. Een voorbeeld: in 1902 voer de „Huronian” uit Glasgow weg, niemand hoorde meer iets van het schip. Wekenlang zochten reddingsboten ijverig er naar, maar zij vonden niet het geringste spoor. Vier maanden later spoelde er een fles aan bij Owl's head in Nieuw-Schotland. De

fles bevatte de boodschap: „Huronian kapseisde in de nacht van Zondag op Maandag op de Atlantische Oceaan. Wij zitten met zijn veertien in de reddingsboot”.

Aangezien de boodschap niet onderkend was, twijfelden de autoriteiten aan de echtheid. Maar vijf jaar later werd de twijfel weggenomen, want toen spoelde er een fles aan in de buurt van Castlerock in Ierland: „De Huronian zinkt snel — stond er in de boodschap — zij is te zwaar geladen op de luiken. Een kant ligt al onder water. Vaarwel, moeder en zusjes. Charles McFall, stoker.” Het onderzoek wees uit, dat er aan boord van de Huronian inderdaad een stoker McFall was geweest; de moeder en zusjes herkenden het handschrift.

Zo nu en dan zijn er gelukkigen, die op het laatste moment aan de verdrinking ontsnappen en die dan later hun eigen „afscheidsbrieven” kunnen lezen. In het jaar 1825 bevond zich majoor D. W. MacGregor aan boord van de „Kent”. In de Golf van Biskaye vloog het schip in brand. MacGregor slaagde er in het schip te verlaten, maar de kans op redding leek uiterst gering. Hij schreef een briefje en deed het in een fles: „Schip in vlammen. Elisabeth, Johanna en ik vertrouwen onze ziel toe aan onze Verlosser, Wiens genade het ons mogelijk maakt rustig de eeuwigheid in te gaan.” Maar de MacGregors behoeften de eeuwigheid nog niet in te gaan, wat zij werden opgepikt door een toevallig passerend schip. Achttien maanden later vond een zwemmer bij de Bahama-eilanden de fles. MacGregor bevestigde, dat hij de boodschap had geschreven.

Na scheepsrampen zijn er altijd weer mensen, die „voor de grap” wanhoopsbrieven schrijven en die in zee gooien. Het aantal vervalsingen bij de flessenpost is betrekkelijk groot. Na de ondergang van de „Waratah” in 1909 is er een

hele reeks valse brieven gevonden. Aan boord van dit schip hadden zich 211 personen bevonden. In één jaar tijds na de geheimzinnige verdwijning vond men vijf flessen met boodschappen, die zogenaamd afkomstig waren van opvarenden. Al die flessen spoelden in Australië aan. Maar geen van de boodschappen was echt. Tot op heden toe weet men niet, hoe en waar dit schip is gezonken.

Niet altijd bevatten de flessen, „de zwijgende matrozen van zeven wereldzeeën”, zoals zij soms genoemd worden, slechte tijding. Men kent in elk geval één voorbeeld, waarbij de flessenpost dienst deed als postillon d'amour. Een aardige hofmeesteres op een Engels schip leerde op deze wijze haar toekomstige man kennen. Zij viste een fles op en vond daarin een foto en een brief van de volgende inhoud: „Ik ben zee-man op een vrachtboot, die op weg is naar de Stille Zuidzee. Ik ben eenzaam en ik hoop, dat het lot mij een vrouw bezorgt. Misschien leeft er ergens een meisje beneden de dertig, dat mij wil schrijven.” De hofmeesteres schreef en de roman ontwikkelde zich.

Vaak bevatten de flessen ook testamenten, die door passagiers over boord worden gegooit. Het merkwaardigste geval in dit opzicht is dat van een advocaat uit Boston, die in 1911 verschrompelijk kwaad was over het testament van een zeer rijke klant. Hij stopte het testament, waarin een vermogen van 30 miljoen dollar werd vermaakt, in een fles, sloop heimelijk aan boord van een schip, dat op het punt van vertrek stond en wierp de fles in volle zee over boord. Later kreeg hij spijt van zijn onbezonnen daad en toen loofde hij een beloning van 25.000 dollar uit voor terugbezorging van de fles. Maar het duurde drie jaar, eer hij het testament weer in handen had. In de tussentijd was de fles de gehele Atlantische Oceaan afgedreven, ze was ingeslikt door een haai, en daarna door een heidense stam in Brazilië als godheid vereerd.

Een evangelist in Tacoma in de staat Washington, George Philipps, gebruikt de flessenpost voor evangelisatie-doel-einden. Hij verzamelt lege whiskyflessen, vult die met godsdienstige geschriften en vertrouwt ze dan toe aan de Puget Sound, die ze meeneemt naar zee. Sinds hij met deze actie is begonnen, hebben Philipps en zijn helpers al 150.000 flessen verzonden. Minstens 1200 flessen hebben hun „bestemming” bereikt, want de „flessen-dominiee” heeft antwoord gekregen van de vind-ers in Australië en Nieuw-Guinea.

(uit: „de Kern”)

Afscheid Jan Bosman.

21/10-'22 — 26/6-'53

Een medaille heeft twee zijden: de goede en de keerzijde. Wij zouden de keerzijde hier willen noemen, dat het geen genoegen is om een afscheid te moeten releveren; maar de goede zijde, dat wij hierbij niet een reden moeten aanhalen als: „zijn gezondheid liet de laatste jaren te wensen over”. Dat is gelukkig niet de oorzaak van het scheiden van zijn werk, integendeel, hij mag zich in een prima gezondheid (de kleermaker kan u er meer van vertellen) na 30 jaren dienst verheugen en wij wensen hem dat nog jaren toe, temidden van zijn familie.

Wij zullen hier geen levensloop beschrijven, noch hem in het zonnetje zetten met sterke staaltjes uit vroeger jaren. Wij willen slechts constateren, dat „wij” een verlies lijden. Wij raken een prettig humeur, een goed karakter en ervaring kwijt. Niemand beter dan Jan Bosman zal erkennen, dat ervaring is wat je denkt dat je hebt tot je er meer van hebt. Maar wat die ervaring van Jan nooit heeft gekregen is vermoeidheid en daardoor een erkenning van moeilijkheden. Dat was er niet bij.

Hij leidde een bedrijf aan de Kali Mati met bedrijvigheid en leiding is allereerst een zaak van karakter. Hij had de gave om met allerlei figuren, ook de moeilijkken, op te schieten en wist maar al te goed, dat wrijving in de techniek een vijand is en des te beter dat wrijving tussen mensen veroorzaakt, meer last kan geven dan wrijving in machineonderdelen.

Hoewel Jan zeer zeker niet in de ongunstige betekenis van tussen kaai en schip zijn werk verrichtte, zouden wij hier toch even deze vergelijking willen aanhalen, aangezien hij met beiden te maken had — een schakel was. Zowel zij aan de kaai als zij op het schip waardeerden hem en dit kwam door zijn prettig humeur en zijn kalme rustige en praktische zin. Nu de wacht aan de Kali Mati wordt overgegeven, vertrouwen wij dat al zijn personeel de medewerking wil blijven geven, die Jan steeds heeft mogen ondervinden en dat het moge blijven:

De „De Ruyterschool” te Vlissingen bestaat 50 jaar.

Medio September a.s. tweedaags feest!

Het feit, dat op 1 Mei 1953 vóór 50 jaren de Zeevaartschool „De Ruyterschool” werd geopend, geeft het Bestuur van de Vereniging „De Ruyterschool” te Vlissingen aanleiding het 50-jarig jubileum niet onopgemerkt voorbij te laten gaan.

In verband met de nationale ramp van Februari j.l., zijn de feestelijkheden ter gelegenheid van het gouden jubileum van de „De Ruyterschool” uitgesteld tot medio September a.s. Bij het begin van de nieuwe cursus in September zal een tweedaags feest worden gevierd, dat tegelijkertijd aan de opening van het nieuwe schoolgebouw aan de Boulevard Bankert zal zijn gewijd.

Uit de kringen van de oud-leerlingen heeft zich een comité gevormd, dat zich ten doel stelt:

- a. een réunie van oud-leerlingen te beleggen
- b. een blijvend aandenken te schenken.

Vele onzer officieren hebben in de loop der jaren — wij denken daarbij in het bijzonder aan het corps scheepswerktuigkundigen — de theoretische en praktische vooropleiding te Vlissingen ontvangen.

Zij zullen ongetwijfeld met genoegen terugdenken aan de studiejaren te Vlissingen, zodat wij vermoeden, dat in deze gelederen voor de plannen van het comité wel belangstelling zal bestaan.

Het comité heeft een circulaire samengesteld, welke wij hierbij in extenso afdrukken.

Aan de oud-leerlingen en leerlingen van de „De Ruyterschool” te Vlissingen.

Het jaar 1953 is voor de „De Ruyterschool” een jaar van grote betekenis: de school herdenkt niet alleen het 50-jarig bestaan, doch tevens wordt het nieuwe schoolgebouw, op de Boulevard Bankert, officieel in gebruik genomen.

Om deze gebeurtenissen op waardige wijze te vieren, heeft zich een comité gevormd, dat zich ten doel stelt:

- a. Oud-leerlingen met hunne dames op die dagen te herenigen.
- b. Een blijvend aandenken te schenken aan het Bestuur van de school in de vorm van een gedenkplaat met de beeltenissen van wijlen de heer Dr. Jan Smit Azn., de initiatiefnemer tot de stichting van de school, en de heer S. Visser, de eerste directeur.

Om dit idee te verwezenlijken hoopt het comité, dat U hier toe een bijdrage wilt zenden aan de penningmeester, de heer H. J. Schot, Koudekerkseweg 70 b, Vlissingen (Gironummer 233110), met vermelding „Aandenken De Ruyterschool”.

De juiste datum van de viering wordt zo spoedig mogelijk bekend gemaakt en valt medio September 1953.

Vlissingen, Juni 1953.

De Voorzitter, J. C. ANKER.
De Secretaris, G. BOSVELD.

P.S. Ter voorkoming van misverstand delen wij U mede, dat de herdenking van de gevallen collega's en de onthulling van een gedenkplaat (die inmiddels gereed is gekomen), zullen geschieden korte tijd na de officiële opening van de school.

“the miraculous we do immediately — the impossible takes a little longer”.
(dit laatste is geen stopwerk !)

Ik dank voor de vele arbeid door je verricht in het belang van de Werkplaatsen, de technische dienst en de K.P.M. en voor datgene, wat ik zelf heb mogen opsteken.

Het ga je goed. Behouden vaart, al kan je sentiment niet worden bevredigd door Amsterdam per vrachtschip van de S.M.N. binnen te varen.

G.

De „Comet”.

In het jaar 1812 verscheen het eerste succesvolle raderstoombootje „Comet” op de Clyde.

De bouwmeester was Henry Bell, een hotelier !

De eerste kapitein was een ex-schoolmeester !

Het scheepje had een crew van 8 man en de band bestond uit ... een pijper !

(Nautisch en Technisch Tijdschrift).

ZEILEN.

Om de goede naam van de K.P.M. in de zeilerswereld hoog te houden, is op niet-wedstrijddagen een druk gebruik gemaakt van onze zeilboten.

Op Zondag 31 Mei werd de „Deining” met stuurman Vermeulen onbetwist eerste, na al van de start af als eerste te hebben gelegen. De „Vleugel” met stuurman Redeker werd in deze wedstrijd tweede. De „Wind” en de „Zee” leverden niet zulke beste resultaten: de „Wind” met stm. Brassem werd gediskwalificeerd wegens foutief starten, terwijl de „Zee” met stm. Wakka zesde werd.

Zaterdag 6 Juni was er een teamwedstrijd, waarin de „Deining” met stm. Bol en de „Wind” met stm. Verhoeven tot het winnende team behoorden.

Zondag 7 Juni werd een wedstrijd gehouden waarbij in het begin, door een opkomende bui, een aardig windje stond, welke overging tot een krachtige wind met behoorlijke windstoten; daarop brak een periode van absolute windstilte aan, terwijl later op de dag weer een flinke wind kwam opzetten. Het beste resultaat behaalde op deze dag de „Wind” met stm. Brassem, die met een flinke voorsprong als eerste eindigde. Een bijzondere prestatie leverde de „Vleugel” met stm. Redeker, die bij het ingaan van de laatste ronde met de „Vleugel” de op één na laatste plaats bezette. De „Vleugel” deed haar naam eer aan, zij scheen vleugels te hebben gekregen, waardoor zij onweerstaanbaar het gehele veld voorbijging en toch nog op de tweede plaats eindigde. De „Deining” met stm. Vermeulen zat het deze middag niet mee en eindigde op de laatste plaats.

TAFELTENNIS.

Woensdag 27 Mei: Sportclub—K.P.M. Deze wedstrijd werd in de Sportclub gespeeld en door de K.P.M. verloren met 21 — 9. In het eerste team wist alleen de heer Lips de eer hoog te houden door 1 partij te winnen, terwijl het 2de heren-team met 6 — 4 won. Ons dames-team bleek echter niet opgewassen tegen het meer forse spel

der Sportclub-dames. Een prettige sportieve avond, welke goede partijen te zien gaf.

Dinsdag 16 Juni: K.P.M. — VIC. Ook deze wedstrijd werd door de K.P.M. met 21 — 9 verloren. Hier kwamen ons 2den 3de heren-team „op tafel”, terwijl ons 1e heren-team zich verdienstelijk maakte door de partijen te scoren en hun zwakkere broeders aan te vuren. Veel heeft dit echter niet mogen baten, want behalve het 1e team (eigenlijk dus ons 2de) dat gelijk speelde (5—5) heeft het 2de team het niet kunnen redden, al werd het de tegenstanders zeker niet cadeau gegeven. Speciale vermelding verdient Mevr. Krul, die, evenals in de wedstrijd tegen de Sportclub, de enige dame was die een single wist te winnen.

Woensdag 3 Juni: Op deze avond werd door 16 paren gevochten om de „Aïda -wisselbeker, welke na felle strijd uiteindelijk werd gewonnen door de herendouble Boom/Maas. De beker werd voorzien met de inscriptie 1952 met daaronder namen der winnaars. E.e.a. prijkt thans in de trofee-kast op de afd. P.Z., waar de beker zal blijven tot het volgende jaarlijkse tournooi in 1954, wanneer de winnaars van dit jaar „hun” beker zullen moeten verdedigen.

Om dit tournooi ook voor de dames meer spanning te geven werd voor het beste dames-double een prijs beschikbaar gesteld. De dames Teeuw/Tonino werden na een goed gespeelde finale winnaar.

BRIDGE.

De competitie om de Anker-beker is thans weer ten einde. De K.P.M. is geëindigd als nr. 7 van de deelnemende 13 verenigingen/maatschappijen.

In totaal werden van de 12 wedstrijden 5 gewonnen, 5 verloren en 2 gelijk gespeeld.

De laatste twee — werkelijk spannende — wedstrijden van onze ploeg tegen Tjikini en Manguni werden respectievelijk met een minimum verschil (17-15) verloren en gelijk gespeeld (16-16). Na de prijsuitreiking en de laatste matches op 27 Mei j.l. in Hotel der Nederlanden behoorde deze gezellige — telken jare terugkerende — wedstrijd weer tot het verleden.

Binnenkort worden de individuele viertallen wedstrijden voor geheel Djakarta gehouden. Ook enkele K.P.M.-koppels zullen hieraan deelnemen. Wij wensen hun veel succes toe bij de a.s. strijd en hopen op gezette tijden U over hunne resultaten te kunnen vertellen!

TENNIS.

De uitslagen van de tot nu toe gespeelde wedstrijden in de door het H.C. uitgeschreven beker-competitie zijn als volgt:

N.H.B.	— Theresia	1 — 4
H.C.	— K.P.M.	1 — 4
K.P.M.	— S.M.N.	5 — 0
Theresia	— H.C.	3 — 2
S.M.N.	— N.H.B.	5 — 0
Theresia	— K.P.M.	0 — 5
H.C.	— S.M.N.	4 — 1
K.P.M.	— N.H.B.	5 — 0
S.M.N.	— Theresia	5 — 0
N.H.B.	— K.P.M.	2 — 3

In de halve competitie heeft het K.P.M.-team zijn superioriteit bewezen en het moet wel veel pech hebben om de beker niet in bezit te krijgen. De mooie uitslagen getuigen dat — hoewel soms tegen sterke tegenstanders — de K.P.M.-spelers en speelsters door hun tennis-vechtlust toch nog de overwinning in de wacht wisten te slepen. Wij hebben al vernomen dat de tegenstanders al het mogelijke zullen doen om de K.P.M. in ieder geval niet ongeslagen kampioen te laten worden.

K.P.M.-ers zet je schrap!

WIST U DAT..

Er over de volgende vijf figuren de meeste boeken zijn geschreven:

Jezus	5152 boeken
William Shakespeare	3172 „
Abraham Lincoln	2319 „
George Washington	1755 „
Napoleon	1735 „
Leonard Levinson	vertelt dit in <i>Treasury of Trivia</i> . Hij kreeg deze gegevens van de Library of Congress.

BEVORDERINGEN

per 1 Juli 1953.

De redactie behoudt zich het recht voor inzendingen voor deze rubriek te bekorten of te retourneren. Anonyme inzendingen worden ongelezen terzijde gelegd. Correspondentie over deze rubriek kan niet worden gevoerd.

De heer C. H. Poulus (ex V.R.V.), die op 27 Mei j.l. met de „Willem Ruys” met Europees verlof naar Nederland vertrok, schreef ons het volgende:

„Het leek mij aardig U het volgende mede te delen. Gisteravond (4/6) werden in de 2de klasse van de „Willem Ruys” paardenraces gehouden. Met een kern van drie K.P.M.-ers, de heren Jongens (ex PZ/ND), Houtman (1e stm) en mijzelf, vormden wij een kongsie van 7 man; de vier aangetrokken kongsie-leden waren geen K.P.M.-ers. Onze groep kocht een paard, no. 4, dat het algemene stemmen V.R.V. werd gedoopt. Vol enthousiasme werd de strijd tegen de andere vijf peerden aangebonden. Na een aanvankelijk redelijke start, liet V.R.V. ons echter in de steek en eindigde onbedreigd als laatste. Aangezien geen troostprijs werd uitgereikt, werd dit dus een total loss.

Echter lieten we de moed niet zakken: we namen een klein glaasje van een bekend merk en ziet, de beloning bleef niet uit. (Zou dit door dat ene glaasje gekomen zijn? — red.) De hr. Jongens „trok” bij de zgn. sweepstakerace een paard en zag zich daarbij f 5.— (voor hooi en als veegeleider) handgeld toegewezen. Dit paard, eveneens no. 4, werd thans — met algemene stemmen — N. D. gedoopt. N.D. galoppeerde dat ’t een lust was en vloog als eerste door de finish. Na een ere-rondje op zijn paard, toucheerde de trotse eigenaar f 165.—

Geloof mij, geachte redactie, deze overwinning is op waardige wijze gevierd!”

Wij hebben het genoeg de volgende bevorderingen bekend te maken:

tot gezagvoerder de 1e stuurlieden :

J. v. d. Vuurst de Vries; C. Zuidscherwoude; G. H. den Hoed; P. J. P. Fontein; W. J. Pottinga; G. Kooger en A. Penny.

tot 1e stuurman de 2de stuurlieden:

J. Ch. H. Korff; J. Schaap; H. N. Schepman; C. Winkel; D. van Hekken; A. N. Kloots; B. Dirks; Tj. v. d. Molen en J. de Jong.

tot 2de stuurman de 3de stuurlieden :

G. E. Kaersenhout; B. Th. W. M. Hoppenbrouwers; R. de Quack; G. Ch. F. Nowack; J. W. F. van Hummel; A. J. Leget; R. Klein; J. Roose; C. Olij; P. Boddé; J. A. van Beurden; J. Mulder; B. E. Douma; L. Ruygrok; W. A. Supit; F. S. L. Kneefel en N. Dijns Jr.

tot 3de stuurman de 4de stuurlieden :

J. Elema; J. Lezer; J. E. Geersen; A. L. C. Vis; F. F. M. v. d. Pas; C. van Dam; P. J. Kuyn; W. Visser; W. Martherus; J. L. N. Voll; H. Schuil; H. Twisk; P. Oudt; J. A. M. Fransen en R. F. Haarsma.

tot stuurman locaalvaart de wnd. stuurlieden locaalvaart :

G. Taroreh; J. Sihasale; A. F. Korompis; F. J. Gerungan en A. R. Pamantow,

tot hoofdwerktuigkundige de 2de werktuigkundigen :

V. W. Orth; J. Adels; M. F. Hamar de la Brethonière en K. S. Eckardt.

tot 2de werktuigkundige de 3de werktuigkundigen :

A. A. R. van Geffen en L. J. Warbroek.

tot 3de werktuigkundige de 4de werktuigkundigen :

J. H. Bothé; B. C. Swart en S. L. Schot.

tot 4de werktuigkundige de 5de werktuigkundigen :

H. J. van Lare; H. J. Spruyt; Th. J. Bronsvort; C. van Verseveld; S. Nauta; F. L. M. Spit; A. Bikker; J. R. Mulder; Tjan Kiem Liang; L. R. Andreas; F. J. Hanou en J. R. Holman.

tot adjunct-chef de hoofdemployé

C. H. Poulus (afd. Vervoer/HK)

tot ladingklerk de leerlingen-ladingklerk :

F. Wawondatu; J. E. W. Dumais; M. H. Macawalang; C. E. Manuel; J. Singal; A. F. Pattisahusiwa N. J. Pakasy; M. G. Laurens; L. J. Awondatu; F. Roöroh; Nio Tjoeng Bok en P. K. O’Keefe.

Allen bevorderden bieden wij hierbij, namens het gehele personeel, onze hartelijke gelukwensen aan!

Van onze afdeling Personele zaken

De volgende mutaties vonden bij onze maatschappij plaats:

Aangekomen :

Per vliegtuig.

H. Ph. Kuijp	2de wtk. op 18/5	ex RV.
J. Nicolai	hfd. wtk. „ 19/5	ex RV.
C. den Hartoog	2de wtk. „ 21/5	ex RV.
A. Niël	2de wtk. „ 31/5	ex RV.
P. G. A. van Eeden	hfd. wtk. „ 4/6	ex RV.
J. B. v. d. Blink	1e stm. „ 5/6	ex RV.
J. van Onselen	gezagv. „ 7/6	ex RV.
B. H. Niessen	1e stm. „ 7/6	ex RV.
B. J. Hennephof	2de stm. „ 9/6	ex RV.
M. J. Aldenkamp	2de stm. „ 9/6	ex RV.

Per ss. "Bantam" dde 9 Juni :

P. J. M. v. d. Berg	hfd. wtk.	ex RV.
---------------------	-----------	--------

Per m.s. "Oranje" ddo. 19 Juni :

J. E. Schröder en echtg.	hfd. empl.	ex EV/naar ag. Medan.
M. Egmond	hfd. empl.	ex EV/naar Werkpl./Tg. Priok.

Mevr. J. Redeker-Bouhuys	echtgd. empl.	
H. Hofmeyer	2de stm.	ex RV/SV
A. H. v. d. Sloot	hfd. wtk.	ex RV.
L. van Dijk en echtg.	2de wtk.	ex RV/SV
J. den Arend	2de wtk.	ex RV.
Mevr. H. J. Pronk-Leenders	echtgd. 2de wtk.	

Welkom in Indonesië !

Vertrokken :

Per vliegtuig.

J. A. Gieltjes	2de wtk. op 18/5	RV.
P. van der Weerd	hfd. empl. „ 25/5	GSV/ex CMII/HK.
M. E. Roumimper	empl./hfd. baas „ 25/5	GSV/ex. Naut. inst. Tg. Priok.
D. van Yzeren	KV. 3de wtk. „ 5/6	einde dienstverband.
A. Augusteijn	hfd. wtk. „ 6/6	RV.
J. Kuiper	KV.-gezagv. „ 8/6	
M. F. S. van Zeyl	gezagv. „ 10/6	RV.
J. Klerekoper	empl. „ 10/6	VGv (ex. ag. Bandjermasin)
G. H. Hoogland	gezagv. „ 11/6	RV.
J. W. Schutte	2de stm. „ 18/6	RV/SV
H. N. L. Hoomans	1e stm. „ 19/6	RV.
G. H. Groenhof	1e stm. „ 26/6	RV.
H. Bouwman	1e stm. „ 26/6	RV.
M. G. Mötta	gezagv. „ 30/6	RV.

Per m.s. "Sydney" ddo. 28/5 :

A. Haye	loc. empl.	OP/ex PZ/AZ/HK.
---------	------------	-----------------

Per m.s. "Oranje" ddo. 26 Juni :

H. L. Oei	hfd. wtk.	RV/OP.
B. Engelken en echtg.	hfd. wtk.	RV/VP
Ir. A. M. Poot en echtg.	adj. chef	EV/ex TD/HK
J. E. Bosman en gezin	adj. chef	EV/OP ex Werkpl. Tg. Priok.
J. M. Freeze	zoon hfd. wtk.	
W. L. L. Hees en gezin	hfd. empl.	EV/ ex P.T./HK.
W. L. Zinsmeester en gezin	hfd. empl.	EV/ex ag. Singapore.
K. H. Molleman en gezin	hfd. empl.	EV/ ex ag. Tg. Priok.
Ch. G. Antonissen en gezin	hfd. empl.	EV/ ex Archief/HK.
E. M. Cordesius en gezin	hfd. empl.	EV/OP ex Claims/HK.
P. Riem en gezin	hfd. empl.	EV/ ex ag. Cheribon

W. Dam en gezin	empl.	EV/ ex CM/HK.
J. M. Larijnen en gezin	empl.	EV/ ex ag. Makassar.
H. v. d. Worp	1e stm.	RV.
G. Potjewijd en gezin	1e stm.	RV.
A. F. Spits	KV 2de stm.	einde dienstverband.
A. Bikker	3de stm.	RV/SV.
J. de Reus en gezin	2de wtk.	RV.
M. F. Muller	3de wtk.	RV/SV.
A. J. de Hesse	3de wtk.	einde dienstverband.
A. Eykelenboom	3de wtk.	einde dienstverband.

Goede reis !

Nieuw aangenomen :

Aangekomen per ms. "Oranje" ddo. 19 Juni :

P. Spuy	4de stm.
D. den Hertog	4de stm.
H. Bongertman	5de wtk.

Welkom bij onze maatschappij !

Mutaties :

Mej. Tjoe Siang Nio	loc. empl.	1/5 met ontslag. ex Petamburan.
H. C. J. Huissen	empl.	20/5 van ag. Menado naar ag. Pangkal Pinang.
C. de Zeeuw	Amsterdam-empl.	21/5 van ag. Medan naar ag. S'pore.
E. Velsink	loc. empl.	1/6 met ontslag (ex CMIII/HK).
W. Fontijne	hfd. empl.	1/6 definitief gepl. ag. Tg. Priok.
D. Schotel	empl.	3/6 van Surveydienst Tg. Priok naar TD. /Singapore.
R. Ch. Kraft van Ermel	hfd. empl.	8/6 van ag. Surabaia naar afd. CM/HK.
H. J. Janssen	empl.	8/6 van ag. Surabaia naar vervoer/HK.
Th. J. P. Verberne	empl.	8/6 van ag. Singapore naar Vrachtzaken/HK.
E. van Ysseldijk	empl.	10/6 van ag. Pontianak naar Doorvoer/

In memoriam.

S. F. VELTKAMP.

Van ons Amsterdam-kantoor ontvingen wij de mededeling dat op 24 April j.l. is overleden de heer S. F. Veltkamp, in leven gepensionneerd pijpenmakersbaas.

**

A. TAP.

Op 5 Juni j.l. overleed te Hilversum in de ouderdom van 73 jaar de heer A. Tap, in leven gepensionneerd hoofdwerktuigkundige van onze maatschappij.

**

MOHAMAD

Op 14 Juni j.l. is plotseling overleden in de ouderdom van 47 jaar de heer Mohamad, in leven hoofdklerk 2e klasse bij het Magazijn van Gedruken te Djakarta.

Zij rusten in vrede.

In memoriam C. Pet.

Op 30 Mei bereikte ons het droevige bericht, dat de heer Cornelis Pet, chef van de afd. Inkoop (Materieel) van ons Amsterdam-kantoor in het ziekenhuis te Sint Niklaas (België) was overleden.

Op dienstreis in België zijnde overkwam de heer Pet op 21 April een noodlottig ongeval, waardoor hij met ernstige inwendige kneuzingen in het ziekenhuis te Sint Niklaas moest worden opgenomen; hoewel zijn toestand aanvankelijk heel langzaam vooruitging, traden helaas na enkele weken complicaties op, tengevolge waarvan de heer Pet is bezweken.

De heer Pet werd in 1923 geplaatst bij de N.V. Steenkolen Maatschappij „Parapattan” in Indonesië, in 1925 werd hij overgeplaatst naar de Afd. T. D. van het Amsterdam-kantoor, terwijl op 1 Januari 1950 zijn benoeming tot chef van de afd. Inkoop (Materieel) volgde. In het korte tijdsbestek, dat hij deze functie heeft vervuld, heeft hij zich doen kennen als een humaan chef met een open karakter, als iemand, die door dynamische kracht met zijn bijna toomloze energie excelleerde, die zich in korte spanne tijds vele vrienden in binnen- en buitenland heeft verworven.

Helaas noodzaakte een ernstige ziekte in Maart 1952 hem geruime tijd rust te nemen, hetgeen, gezien zijn impulsiviteit, voor hem een zware strijd moet hebben betekend, doch enige maanden later, nauwelijks hersteld zijnde, gaf hij zich opnieuw met volle kracht en toewijding aan de hem toevertrouwde taak.

De crematie van het stoffelijk overschot heeft plaatsgehad op 4 Juni j.l. in het crematorium te Driehuis-Westerveld.

Een zeer grote schare belangstellenden, waaronder vele collega's van het Amsterdam-kantoor en vele vrienden en kennissen van de overledene, woonde deze plechtigheid bij.

Nadat de met vele bloemstukken overdekte baar in de aula was opgesteld, werd allereerst het woord gevoerd door een zuster van de overledene, waarna onze directeur Jhr. I. H. A. Backer, mede namens het gehele personeel van het Amsterdam-kantoor, in gevoelvul en zeer waarderende bewoordingen de wel zeer bijzondere eigenschappen van de heer Pet memoreerde, hem daarbij zijn dank uitsprekende voor de vele belangrijke diensten, welke hij in zijn 30-jarige loopbaan onze maatschappij heeft bewezen. Spreker richtte vervolgens enkele woorden van troost tot de achtergebleven familieleden.

Daarna traden nog enkele sprekers naar voren, namelijk Dr. Schürmann van het Koninklijk Nederlands Mijnbouwkundig Genootschap, waarin de overledene deel uitmaakte van het bestuur en de heer Van de Velde, oud-administrateur der N.V. Steenkolen Maatschappij „Parapattan”; beide sprekers getuigden van de prettige wijze van samenwerking, van de hartelijkheid en de hulpvaardigheid van de heer Pet.

Nadat de zoon van de overledene namens de naaste familie een kort woord van afscheid tot zijn vader had gesproken, dankte hij de aanwezigen voor de laatste eer, aan zijn vader bewezen.

Mevr. Ds. Meerdink sprak tenslotte woorden van troost tot de achtergeblevenen en eindigde met het uitspreken van een kort gebed, waarna de kist met het stoffelijk overschot onder zachte klanken van het orgel langzaam neerdaalde.

De indrukwekkende plechtigheid was hiermede ten einde. Een goed vriend van ons allen, een hulpvaardig mens voor iedereen, was van ons heengegaan.

Zijn nagedachtenis zal bij ons steeds in ere blijven.

Hij ruste in vrede.

Al het water van de wereld.

Van een duintop staarden we over de onmetelijke watermassa's van de zee. We dachten er aan, dat die zee maar een klein deel is van een oceaan en dat er op de wereld vijf oceanen zijn. Hoeveel water zouden die enorme waterreservoirs wel bevatten? Het is onmogelijk dat nauwkeurig te berekenen.

Maar er is iemand achter ons komen staan. Hij tikt ons op de schouder en stelt zich voor. „Ik ben hydroloog,” zegt hij. „Prachtig,” zeggen we, „dan kunt u ons wel vertellen hoeveel water er op de aarde is.” De hydroloog trekt een medelijdend gezicht. „Bedoelt u al het water in de zeeën of bedoelt u het water in deze oceaan?” vraagt hij en bij het laatste deel van zijn zin maakt zijn arm een wijde boog over het land. „Weet u wel, dat het land meer water bevat dan alle wereldzeeën bij elkaar?”

Om zijn bewering duidelijk te maken, buigt de hydroloog zich voorover. Hij neemt een handvol droog duinzand. „Laten we aannemen, dat ik hier een pond duinzand heb. Dit bevat zeventien gram water. Het hardste basalt en de granietlagen, waaruit het grootste deel van de aardkorst bestaat, bevat zelfs nog twee tot zes tiende procent water. In de stof is het gebonden, maar het kan er door verhitting worden uitgedreven.”

„Nou ja, dat beetje...” wagen we te zeggen. „Dat beetje,” valt hij ons onmiddellijk in de rede, „dat beetje is bij elkaar honderd trillioen kubieke meter. Als al het water, dat in de aarde aanwezig is, wordt verzameld, zou er een oceaan ontstaan, waarin de gehele aarde tot een diepte van 200 meter zou kunnen verdwijnen. De zondvloed zou er door te schande worden gemaakt. Neen, we behoeven heus niet allen aan de zee te denken, als we ons een ontzaglijke hoeveelheid water willen voorstellen. Hier op het land is het ook heus geen droge boel!”

CH. J. MAIJOOR. †

Op 24 Juni j.l. is, in de ouderdom van 27 jaar, te Palembang door een noodlottig ongeval overleden de heer Ch. J. Maijoor, in leven employé van ons Palembang-agentschap.

Ons medegevoel gaat uit naar zijn nagelaten betrekkingen, voor wie dit plotselinge verscheiden een zwaar verlies is.

Hij ruste in vrede.

Onze Jubilarissen van deze maand

ALI I.

**djuru usaha II bagian Arsip/K.P.
40 tahun
10 Djuli 1953.**

Ali I dilahirkan pada tahun 1896 dan sebagai seorang anak muda yang berumur 17 tahun ia masuk bekerdja pada Perusahaan kami dan ditempatkan sebagai mandur-lichter di bagian Arsip dari kantor Pusat kami.

Pada tanggal 1 Djanuari 1949 ia dipangkatkan sebagai djuru usaha 3 dan pada tanggal 1 Djanuari 1953 sebagai djuru usaha 2.

Ali I masih tetap bekerdja di Bagian Arsip dari kantor Pusat. Mudah-mudahan ia dapat memberi lagi tenaganya untuk kepentingan Perusahaan kami hendaknja.

J. A. KLUIT.

**sous-chef Afd. Financiën
van het Amsterdam-kantoor
40 jaar
14 Juli 1953.**

Johan Anthony Kluit, geboren 16 Juli 1896, trad op 14 Juli 1913 als employé in dienst der K.P.M. te Amsterdam en volgde gedurende vele jaren een administratieve loopbaan met onderscheidene, uiteenlopende werkzaamheden op de Afd. Comptabiliteit.

In Augustus 1945 ging hij over naar de Afd. Financiën te Amsterdam en met ingang van 1 Januari '49 volgde zijn benoeming tot sous-chef. De werkzaamheden van de jubilaris werden in oorlogstijd tijdelijk onderbroken door de bekende internering, met andere K.P.M.-ers te St. Michiels-Gestel.

Wij wensen de jubilaris op de 14de Juli a.s. nog vele voorspoedige jaren toe.

KOELLOE.

**tukang kaju kantor perwakilan Makassar
35 tahun
1 Djuli 1953.**

Koelloe dilahirkan pada tanggal 8 Nopember 1904 di Makassar dan pada tanggal 1 Djuli 1918 ia masuk bekerdja dalam dinas K.P.M. sebagai tukang kaju. Pada tanggal 1 Agustus Koelloe menerima dari Sri Baginda Maharadja sebuah bintang suasa sebagai penghargaan atas kesetiaan dan djasad-jasannya (Trouw en verdienste).

Ia sekarang masih tetap bekerdja sebagai tukang kaju di kantor Perwakilan Makassar dan ia menjalankan pekerdjaannya dengan memuaskan bagi kepala-kepalanya. Mudah-mudahan ia masih dapat bekerdja lagi bertahun-tahun untuk Perusahaan kami.

J. GERUNGAN.

**hoofdklerk 2de kl. — Bali Hotel
Den Pasar.
25 jaar
1 Juli 1953.**

Johan Gerungan, geboren op 17 September 1908 te Tondano (Menado), trad op 1 Juli 1928 als bediende a.b. van het s.s. „Tasman” in dienst van onze maatschappij. In 1933 werd hij bevorderd tot spen, terwijl in 1935 en 1936 zijn bevordering afkwam tot resp. kajuitskok 2de- en 1e klasse. In 1940 werd de heer Gerungan aan de wal geplaatst als kok in ons Logeergebouw te Djakarta; een jaar later volgde zijn overplaatsing naar het Bali Hotel te Den Pasar, alwaar hij nog werkzaam was toen in 1942 de Japanners Indonesië binnenvielen. Na Japans' capitulatie werd hij herplaatst in het Logeergebouw, terwijl in November van datzelfde jaar hij weer naar het Bali Hotel werd overgeplaatst. Op 1 Januari 1950 werd hij ingepast in de rang van hoofdklerk 2de klasse en wel in de functie van chef-kok. De jubilaris is thans nog steeds als zodanig in het Bali-Hotel te Den Pasar werkzaam.

ASMAN.

**pesuruh Kl. I K.P.
35 tahun
17 Djuli 1953.**

Asman dilahirkan di Kebumen pada tahun 1903 dan pada tanggal 17 Djuli 1918 ia masuk bekerdja di Perusahaan kami sebagai pesuruh Kl. 3. Ia ditempatkan di kantor pusat. Berhubung kepala-kepalanya senang dengan pekerdjaannya, maka dalam jangka yang pendek ia dipangkatkan menjadi pesuruh kelas 2 dan pada tanggal 1 Djanuari 1948 datanglah kenaikan menjadi pesuruh Kl. I.

Asman dikenal sebagai seorang pekerdja yang baik dan yang suka kepada K.P.M. Suatu tjon-tah bagi pekerdja-pekerdja yang muda.

Kami utjapkan djubilaris ini selamat dan bahagia dan mudah-mudahan ia dapat lagi bekerdja ditengah-tengah kami untuk jangka waktu yang lama hendaknja.

MALAR.

**kelasi kantor perwakilan Indrapura
25 tahun
1 Djuli 1953.**

(tidak ada gambar)

Malar dilahirkan di Indrapura pada tahun 1909 dan pada tanggal 1 Djuli 1928 ia masuk bekerdja dalam dinas kami. Malar berdarah pelaut: di K.P.M. ia telah mendjabat berbagai pangkat jafni sebagai tukang selender, djurumudi dan sekarang sebagai kelasi.

Kami harap mudah-mudahan Malar dalam keadaan sehat walafiat dapat lagi bekerdja bertahun-tahun untuk Perusahaan kami.

SALEH bin LADJI.
tukang kayu kantor perwakilan Pemang-
kat.

25 tahun
1 Djuli 1953.

Saleh bin Ladji dilahirkan di Pontianak pada tahun 1911 dan masuk bekerja di Perusahaan kami sebagai tukang kayu. Apa yang kami dapat diterangkan tentangnya yakni bahwa ia sangat dihargai oleh kepala-kepalanya sebagai seorang tukang kayu yang pandai.

Sekarang ia masih bekerja di kantor perwakilan kami di Pemangkat.

Kami berharap mudah-mudahan kehidupannya ditahun-tahun j.a.d. bersentosa hendaknya.

SANARAN bin SATA.
mandur tukang listrik bengkel Tg. Priok.

25 tahun
1 Djuli 1953.

Sanaran bin Sata dilahirkan di Tangerang pada tahun 1907. Pada 1 Djuli 1928 ia masuk bekerja di K.P.M. sebagai buruh harian dan ditempatkan di Bengkel-Bengkel Tg. Priok.

Berhubung ia dikenal oleh kepala-kepalanya sebagai seorang pekerja yang tjakap, maka pada akhirnya ia dipangkatkan menjadi mandur tukang listrik, pangkat mana hingga sekarang masih tetap didjabat olehnya.

Mudah-mudahan ia dapat lagi memberi tenaga yang baik untuk Perusahaan kami.

TJIANG TJONG.
mandur kepala bengkel Tg. Priok.

25 tahun
1 Djuli 1953.

Tjiang Tjong dilahirkan di Canton (Tiong-

kok) pada tahun 1901. Ia masuk bekerja dalam dinas K.P.M. pada tahun 1928. Pada tanggal 1 Januari 1950 ia dipangkatkan menjadi mandur kepala tukang sampan. Ia dikenal oleh kepala-kepalanya sebagai seorang tukang yang tjakap.

Berkenaan dengan jubileum 25 tahun dinas kami utjapkan selamat kepada Tjiang Tjong dan mudah-mudahan ia dapat bekerja lagi dalam keadaan sehat wal'afiat untuk Perusahaan kami untuk waktu yang lama.

DOERAHIM.
tukang besi kantor perwakilan Makassar

25 tahun
1 Djuli 1953.

Doerahim dilahirkan pada tanggal 8 Desember 1910 di Makassar dan pada tanggal 1 Djuli 1928 ia masuk bekerja pada Perusahaan kami sebagai leerling tukang besi dan ditempatkan di kantor perwakilan kami di Makassar.

Pada tahun 1935 ia dinaikan menjadi tukang besi pangkat mana hingga sekarang masih dijabat olehnya di kantor Perwakilan kami di Makassar.

Kami berharap mudah-mudahan jubilaris ini hidup dengan selamat dan beruntung ditahun² j.a.d. hendaknya.

SARIBOE.
breeuwer kantor perwakilan Makassar.

25 tahun
1 Djuli 1953.

Saribu dilahirkan pada tanggal 2 April di Makassar dan pada tanggal 1 Djuli 1928 ia masuk dalam dinas K.P.M. di kantor Perwakilan kami di Makassar.

Pada tanggal 1 Djuli Saribu berharap memperhatikan kenyataan, bahwa ia 25 tahun dahulu sudah masuk bekerja dalam dinas Perusahaan kami dengan jubileum mana kami utjapkan selamat kepadanya.

DEGDG.
Djaga Hotel Bali Den Pasar.

25 tahun
1 Djuli 1953.

Degdog dilahirkan di Den Pasar pada tahun 1897 dan ia masuk bekerja dalam dinas kami di Den Pasar sebagai djaga. Pangkat ini masih didjabat olehnya di Hotel Bali dan seperti kami mengetahui dengan memuaskan bagi kepala-kepalanya mudah-mudahan pekerjaannya ini masih dapat dijalankan olehnya untuk jangka yang panjang dan untuk kepentingan Perusahaan kami.

DOERJA.
tukang kebun Hotel Bali Den Pasar.

25 tahun
1 Djuli 1953.

Doerja dilahirkan dalam tahun 1910 di Den Pasar. Pada tanggal 1 Djuli 1928 ia masuk bekerja dalam dinas kami sebagai tukang kebun. Kami mengetahui, bahwa ia terkenal sebagai seorang pekerja yang rajin dan kami harap mudah-mudahan ia dapat lagi memberi tenaganya yang baik untuk membersihkan halaman dari Hotel Bali hendaknya.

SADRAI bin SAMIN.
Djuragan - Kantor Perwakilan Tg. Priok

25 tahun
1 Djuli 1953.

Djuragan bin Samin mulai bekerja di K.P.M. 25 tahun yang lalu sebagai kelasi perahu dari perahu kami No. 143.

Dalam waktu yang pendek disaksikan oleh kepala-nja, bahwa Samin adalah seorang pekerja yang baik dan oleh karena itu tidak usah diherankan, bahwa sesudah 1 bulan ia bekerja dijadikan djuragan dari perahu No. 154. Hingga penjerangan dari pihak Djepang ia memen-
(vervolg jubilarissen zie pag. 16)

gang komando dari perahu tersebut, sesudah mana ia terpaksa meletakkan pekerdjaannya dan berhidjah kekampungnja.

Sesudah penjerahan Djepang Sadrai bin Samin melaporkan dirinja pada tanggal 1 Maret 1946 pada Perusahaan kami dan ia ditempatkan kembali dalam djabatannya yang lama.

Sedjurus kemudian ia pindah keperahu No. 151, dimana ia sekarang masih tetap bekerdja.

Dalam 25 tahun yang telah silam Sadrai telah menjatakan dirinja sebagai seorang pekerdja yang bekerdja keras dan oleh karena itu tidak usah didjelaskan lagi, bahwa kepala^a-nja amat senang dengan Sadrai.

Kami harap mudah^a-an Sadrai untuk waktu yang lama masih dapat memberi tenaganya sebagai djuragan kepada Perusahaan kami hendaknja dan berkenaan dengan djubilum 25 tahun-dinasnja kami utjapkan selamat dan bahagia.

MOH. ARSAD.

Mandur-Zeilmaker — Bengkel Tg. Priok
25 tahun
1 Djuli 1953.

Moh. Arsad dilahirkan di Djakarta pada tahun 1912 dan pada tanggal 1 Djuli 1928 ia masuk bekerdja pada Perusahaan kami. Ia sekarang mendjabat pangkat mandur-zeilmaker di Bengkel Tg. Priok, dimana ia dikenal sebagai seorang pekerdja yang baik.

Kami utjapkan dari sini kepada Moh. Arsad Selamat Bahagia berkenaan dengan djubilum 25 tahun dinasnja. Mudah-mudahan ia masih dapat bekerdja bertahun-tahun lagi hendaknja.

SOEBRA bin RESIAN.

Sopir — Kantor Pusat
25 tahun
1 Djuli 1953.

Soebra bin Resian masuk bekerdja pada K.P.M. pada tanggal 1 Djuli 1928 sebagai sopir dan ditempatkan di Kantor Pusat.

Oleh karena ia terkenal sebagai seorang sopir yang dapat dipertjajai maka ia ditundjuk sebagai sopir dari president-direktur pada masa itu tuan Van Zalinge. Sesudah tuan tersebut berangkat maka ia mendjadi sopir dari president-direktur Straatemeier.

Soebra sekarang bekerdja sebagai sopir Perusahaan kami.

Ia adalah seorang sopir yang mempunjai tahun^a dinas yang terlebih banjak.

Mudah^a-an ia diperkenankan lagi bertahun tahun mengemudi salah sebuah dari mobil^a kami hendaknja.

J. C. L. UTRECHT.

hoofdwerktuigkundige

25 jaar

3 Juli 1953.

(geen foto beschikbaar)

Jan Carel Lambertus Utrecht werd op 19 November 1910 te Tjiamisgebang geboren en doorliep de Koningin Emma School te Surabaya. Op 3 Juli 1928 trad hij als 5de werktuigkundige in K.P.M.-dienst en werd op 1 April '30 en 1 October '39 resp. bevorderd tot 4de- en 3de werktuigkundige.

Gedurende de oorlogsjaren heeft de heer Utrecht doorgevaren, o.a. op de „Ruys” en de „Van Spilbergen”. Op 1 Januari 1949 kwam zijn bevordering af tot 2de werktuigkundige, terwijl hij op 1 Juli 1952 tot hoofdwerktuigkundige werd benoemd.

Wij wensen de jubilaris op de 3de Juli a.s. van harte geluk!

W. F. DONK.

hoofdwerktuigkundige

25 jaar

4 Juli 1953.

Op 12 Januari 1906 werd Willem Frederik Donk te Surabaya geboren, bezocht aldaar de Koningin Emma School en trad op 4 Juli 1928 als 5de werktuigkundige in dienst van onze maatschappij. Op 1 April 1930 en 1 Januari 1940 werd hij bevorderd tot resp. 4de- en 3de werktuigkundige. De heer Donk bleef gedurende de bezettingsjaren van Indonesië doorvaren (o.a. op de „Plancius”, „Reynst”, „Van Swoll”, „Van der Lijn”, „Fort Renselaer”, „Straat Sunda”, „Maetsuycker” en de „Swarthenhondt”). Op 1 Januari 1949 kwam zijn bevordering af tot 2de werktuigkundige, terwijl hij op 1 Juli 1952 tot hoofdwerktuigkundige werd aangesteld.

Wij wensen de jubilaris nog vele voorspoedige jaren toe!

Flamma Victrix.

Dit is een woord van een Midde^eeuwse kerkvader, waarmede deze bedoelde aan te duiden „de overwinnende vlam”; de vlam, die alle leven in gloed zet, alle lafheid en lautheid overwint en mensen van geestdrift, roepingsbesef en verantwoordelijkheidsgevoel vervult. Ook onze tijd heeft grote behoefte aan deze „flamma victrix”, want overal in de wereld op uitgestrekte terreinen des levens ontbreekt vandaag de geestdrift; het weten een taak te hebben, verantwoordelijk te zijn voor het stuk arbeid, dat men in een of andere vorm moet verrichten.

DARASA.

djurumudi kantor perwakilan Makasser

25 tahun

4 Djuli 1953.

(tidak ada gambar)

Darasa dilahirkan pada tahun 1898 di Makasser dan pada tanggal 4 Djuli 1928 ia masuk bekerdja di Perusahaan kami sebagai djurumudi pangkat mana masih didjabat olehnja di Kantor Perwakilan kami di Makasser dan ia berlajar mengelilingi pelabuhan Makasser baik pada tjuatja baik maupun pada tjuatja buruk.

Mudah-mudahan Darasa masih bertahun-tahun lagi dapat bekerdja untuk Perusahaan kami hendaknja.

MANGARIBI.

kuli gudang kantor perwakilan Makasser.

5 Djuli 1953.

Mangaribi dilahirkan di Balanipa pada tanggal 5 Oktober 1904 dan pada tanggal 5 Djuli ia masuk bekerdja sebagai kuli di Kantor Perwakilan kami di Makasser. Hingga sekarang ia masih bekerdja sebagai kuli sedang pekerdjaannya memuaskan bagi kepala-kepalanja.

Kami mengutjap kepada Mangaribi suatu hari yang penuh kegembiraan pada tanggal 5 Djuli j.a.d. dan mudah-mudahan ia dapat bekerdja lagi selama djangka yang pandjang untuk Perusahaan kami.

BIDOL.

kuli kantor perwakilan Makasser

25 tahun

5 Djuli 1953.

Bidol dilahirkan pada tahun 1901 di Makasser dan sebagai kawan sepekerdja Mangaribi ia masuk bekerdja di Perusahaan kami pada tanggal 5 Djuli 1928. Ia bekerdja di Kantor Perwakilan kami di Makasser sebagai kuli.

Mudah-mudahan Bidol dapat lagi bekerdja dengan sentosa selama waktu yang pandjang untuk Perusahaan K.P.M.

SAIMOEN.

mandur I kantor perwakilan Poneh
25 tahun
15 Djuli 1953.

Pada tanggal 15 Djuli 1928 Saimoen masuk bekerdja dalam dinas Perusahaan kami di kantor Perwakilan Paneh.

Berhubung kepala-kepalanja senang tentang pekerdjaannya maka dalam tahun 1929 ia dipangkatkan menjadi mandur dok di galangan Paneh. Sekarang Saimoen mendjabat pangkat mandur I dan pada tanggal 15 Djuli j.a.d. ia harap memperingati, bahwa 25 tahun jang lalu ia sudah masuk bekerdja di K.P.M. Kami mengutjap kepada djubilaris ini selamat dan bahagia.

E. J. B. WAHR.

hoofdemployé ag. Makassar
25 jaar
16 Juli 1953.

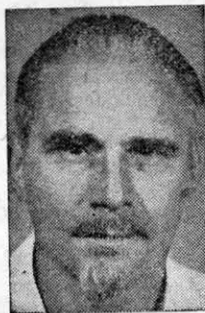
Edward Jean Baptist Wahr werd op 1 Januari 1910 te Hongkong geboren. Na in 1928 zijn einddiploma Mulo te hebben behaald, trad hij op 16 Juli 1928 als klerk in dienst van onze maatschappij. Hij werd eerst tewerkgesteld bij de afd. Archief op het hoofdkantoor en in November 1934 overgeplaatst naar de Buitendienst te Td. Priok. Na in 1935 te zijn bevorderd tot beambte, werd hem Gorontalo als standplaats aangewezen, alwaar hij tot Augustus '38 werkzaam bleef. Van September '38 tot September '39 werd de heer Wahr tewerkgesteld bij de afd. Ink. lading en Claims op ons agentschap te Td. Priok, waarna hij tot aan de inval der Japanners de K.P.M.-belangen als agent te Soembawa behartigde. Vervolgens werd hij door de bezetters geïnterneerd en zwierf door de diverse interneringskampen te Soembawa Be-

sar, Bima, Makassar en Paré-Paré. Direct na Japans' capitulatie trad de heer Wahr op als agent van onze maatschappij te Paré-Paré, om op 1 Januari 1946 inmiddels tot employé te zijn bevorderd.

Van April '47 tot Juni '48 werd de heer Wahr door de K.P.M. ter beschikking gesteld van de M.K.S.S. (N.V. Maskapai Kapal Selebes Selatan) te Makassar, waarna hij tot Mei '49 met Europees verlof vertrok.

Na ommekomst van zijn verlof was hij 3 maanden werkzaam op de afd. Claims van ons Priok-agentschap, waarna hij tot Januari 1952 optrad als onze agent te Timor-Kupang. In Februari '52 volgde zijn overplaatsing naar Buleleng, waar hij wederom als K.P.M.-agent dienst deed. In Augustus van dat zelfde jaar volgde zijn overplaatsing naar Makassar, waar hij thans nog steeds werkzaam is als chef v.d. buitendienst. Op 1 Januari 1953 werd de heer Wahr bevorderd tot hoofd-employé.

Wij wensen de jubilaris nog vele voorspoedige jaren in dienst van onze maatschappij toe.

W. J. A. H. VENEMA.

adjunct-chef agentschap Singapore.
25 jaar
19 Juli 1953.

Geboren te Abbenbroek (prov. Z. H.) op 22 November 1909, behaalde Willem Jacobus Adriaan Henri Venema op 14 Mei 1928 zijn voorlopig machinisten-diploma te 'sGravenhage en trad op 19 Juli van dat jaar als 5de werktuigkundige in dienst van onze maatschappij. Op 1 Januari 1930 werd hij bevorderd tot 4de werktuigkundige, terwijl hij in Augustus '32 en in Maart '40 in het toenmalige Batavia resp. zijn machinistendiploma's A en B behaalde. Op 1 April 1940 werd de heer Venema benoemd tot 3de werktuigkundige.

Gedurende de oorlogsjaren was hij toegevoegd aan de Technische Dienst te Brisbane. Na de oorlog gaf hij het varen op en werd op 1 Januari 1946 als employé aan de wal geplaatst. Van 12 April '46 tot 7 Augustus '47 werd de heer Venema bij de technische dienst van ons Singapore-agentschap geplaatst. Tot October '48 vertrok hij met buitenlands verlof naar Australië, om na ommekomst van dit verlof bij onze Surveydienst te Td. Priok te worden tewerkgesteld. Op 1 Juli 1949 werd de heer Venema bevorderd tot hoofd-employé; in November 1950 werd hij wederom overgeplaatst naar ons Singapore-agentschap, alwaar hij in Februari '51 de leiding van de Technische Dienst aldaar op zich nam. Op 1 Januari 1952 volgde zijn bevordering tot adjunct-chef.

Wij wensen de heer Venema op de 19e Juli a.s. een prettige dag toe en hopen, dat het hem gegeven moge zijn onze maatschappij nog vele jaren te dienen.

G. A. STEKETEE.

adj. chef — administrateur van de N. V. Steenkolen Maatschappij "Parapattan"
Teluk Bajur — Berouw — Borneo
25 jaar
19 Juli 1953.

Geeraard Andries Steketee, geboren op 22 Mei 1909 te 'sHeer Arendskerke (prov. Zeeland), behaalde zijn voorlopig machinisten-diploma en trad op 19 Juli 1928 als ass. werktuigkundige a.b. van het s.s. „Sidajoe" in dienst van onze maatschappij en arriveerde met genoemd schip op 28 Augustus 1928 voor de eerste maal in Indonesië.

Op 1 April 1930 werd hij tot 4de werktuigkundige bevorderd, terwijl hij in November '33, in het toenmalige Batavia, zijn diploma B als scheepswerktuigkundige behaalde. In April '38 gaf de heer Steketee het varen op en werd hij de Werkplaatsen te Td. Priok geplaatst. Van September '39 tot Januari '40 werd hij tewerkgesteld bij de Werkplaatsen van het agentschap Paneh. Op 1 Januari '40 was hij inmiddels tot 3de werktuigkundige bevorderd.

Van Januari 1940 tot Mei van datzelfde jaar was hij wederom werkzaam bij de Werkplaatsen te Td. Priok, daarna volgde zijn overplaatsing naar het Hoofdkantoor bij de afd. VRV3, terwijl hij op 1 Augustus '40 inmiddels tot employé was benoemd. Tot de bezetting van Indonesië bleef de heer Steketee op laatstgenoemde afdeling werkzaam, om daarna door de Japanners te worden geïnterneerd. Na zijn verblijf in de kampen werd hij in November 1945 tewerkgesteld bij de afd. VRV-Brandstoffen op het hoofdkantoor, alwaar hij tot Augustus '47 werkzaam bleef. Op 1 Januari '47 was zijn bevordering tot hoofdemployé afgekomen, waarna hij van Augustus '47 tot April '48 met verlof naar Europa vertrok, om na ommekomst hiervan wederom een maand werkzaam te zijn op VRV3 van ons hoofdkantoor.

Van Juni '48 tot December van dat jaar werd de heer Steketee geplaatst bij de N.V. Steenkolen Maatschappij „Parapattan" te Teluk Bajur (Borneo) om aan het einde van '48 opnieuw tewerk te worden gesteld op het hoofdkantoor.

In Mei '52 vertrok hij wederom met Europees verlof, na ommekomst waarvan hij in November van dat jaar werd aangesteld als administrateur van de N.V. S.M.P. en voor de 2de maal naar zijn standplaats te Teluk Bajur vertrok.

Op 1 Januari j.l. werd de heer Steketee bevorderd tot adjunct-chef. Wij wensen de jubilaris nog vele voorspoedige jaren in dienst van onze maatschappij toe!

(vervolg jubilarissen zie pag. 18)

B. G. BLOEMERS.
gezagvoerder
25 jaar
19 Juli 1953.

Bernard Gerard Bloemers werd op 26 Juni 1907 te Gennep (i.d. prov. Limburg) geboren, doorliep de Mulo en bezocht daarna de Zeevaartschool, alwaar hij in Mei '28 zijn diploma voor 3de stuurman G.H.V. behaalde. Op 19 Juli van dat jaar trad hij a.b. van het s.s. „Sidajoe” te Rotterdam als 4de stuurman in K.P.M.-dienst. Op 1 Juli 1930 werd hij tot 3de stuurman bevorderd, waarna hij in April '32 en December '35 te Batavia zijn diploma's voor resp. 2de- en 1e stuurman behaalde. Op 1 April 1938 volgde zijn aanstelling tot 2de stuurman, welke rang hij nog bekleedde, toen in '42 de Japanners Indonesië binnenvielen. Tijdens een bombardement werd het s.s. „Elout”, waarop de heer Bloemers toen dienst deed, te Emmahaven tot zinken gebracht.

Stuurman Bloemers werd door de Japanners geïnterneerd en eerst te Padang en daarna te Bangkinang opgesloten. Na zijn internering werd de heer Bloemers voor enkele maanden aan de wal geplaatst, waarop hij in April '46 met verlof naar Europa vertrok. Na ommekeer ging hij weer varen en werd op 1 Januari '49 bevorderd tot 1e stuurman, terwijl op 1 Januari 1952 zijn aanstelling tot gezagvoerder afkwam.

Wij wensen gezagvoerder Bloemers op 19 Juli a.s. met zijn 25-jarige jubileum van harte geluk. Nog vele voorspoedige jaren.

P. J. M. B. van WIERINGEN.
hoofdwerktuigkundige
25 jaar.
21 Juli 1953.

Petrus Johan Marie Bernard van Wieringen werd op 13 October 1910 te Doorwerth geboren en trad op 21 Juli 1928 als 5de werktuigkundige bij onze maatschappij in dienst. Op 1 April 1930 en 1 April 1940 volgde zijn bevordering tot resp. 4de- en 3de werktuigkundige. Gedurende de oorlogsjaren zat de heer Van Wieringen als werktuigkundige aan boord van de „Van Spilbergen” en de „Ruys”. Op 1 Januari 1949 werd hij bevorderd tot 2de werktuigkundige, om op 1 Januari '53 te worden aangesteld tot hoofdwerktuigkundige.

Wij wensen de heer Van Wieringen op 21 Juli a.s. met zijn 25-jarig jubileum van harte geluk.

O. SIREGAR.
beambte — ag. Td. Priok
25 jaar
21 Juli 1953.

Op 21 Juli a.s. zal het 25 jaar geleden zijn, dat Obed Siregar in dienst trad bij onze maatschappij. Bij zijn indiensttreding begon hij als klerk op de afd. Uitgaande Lading te Td. Priok en toen in 1942 de Japanners Indonesië binnenvielen, had hij de rang van 1e klerk bereikt.

Gedurende de oorlogsjaren woonde hij in het Bantamse en aanvaardde daar een functie bij de S.S. In 1946 meldde hij zich weer bij onze maatschappij en hervatte zijn oude functie weer.

In Januari '47 volgde zijn benoeming tot hoofdklerk 2de klasse en groot was zijn en onze voldoening toen hij in 1952 tot beambte werd bevorderd.

Hoewel klein van postuur, is Siregar door zijn 25-jarige ervaring een van de hechte peilers van de afd. Uitgaande Lading te Td. Priok geworden en hij heeft zich in die periode doen kennen als een harde werker en sympathieke collega, die door zijn chefs ten zeerste wordt gewaardeerd. Voor hem houden de veelomvattende werkzaamheden op genoemde afdeling geen moeilijkheden meer in en van ganser harte wensen wij deze „all-round” medewerker geluk met zijn jubileum en spreken de hoop uit, dat wij nog lang gebruik van zijn diensten mogen maken.

E. A. MANUPUTTY.
hoofdklerk 2de klasse
afd. Inkoop en Magazijndienst Td. Priok
25 jaar
25 Juli 1953.

Op 8 April 1907 werd Eliza Alfred Manuputty te Soija-atas (Ambon) geboren en trad op 25 Juli 1928 als ll. ladingklerk in K.P.M.-dienst. Op 1 Maart 1929 volgde zijn benoeming tot ladingklerk en bleef tot 27 Januari '42 doorgaan. Op genoemde datum werd het s.s. „Buyskes”, waarop Manuputty dienst deed, tijdens een bombardement te Emmahaven getroffen en ging ten onder.

Na Japans' capitulatie meldde Manuputty zich weer direct bij onze maatschappij en werd

in October '45 voor de wederopbouw van onze haven te Td. Priok bij de N.I.S.O. tewerkgesteld. In Juli '46 volgde zijn overplaatsing naar de Inkoop- en Magazijndienst te Td. Priok om op 1 Februari '47 definitief aan de wal als 1e klerk te worden geplaatst. Op 1 Januari 1949 volgde zijn benoeming tot hoofdklerk 2de klasse. Wij wensen de heer Manuputty nog vele voorspoedige jaren toe!

D. de PUIT.
hoofdwerktuigkundige
25 jaar
28 Juli 1953.
(geen foto beschikbaar)

Op 13 Augustus 1909 te 'sGravenmoer (prov. N.B.) geboren, bezocht Denis de Puit te Eindhoven de ambachtsschool en de Avond Nijverheidsschool. Op 28 Juli 1928 trad hij als 5de werktuigkundige in K.P.M.-dienst en kwam met het s.s. „Slamat” voor de eerste maal in Indonesië aan. Op 1 April 1930 en op 1 April 1940 volgde zijn bevordering tot resp. 4de- en 3de werktuigkundige.

Tijdens de bezetting van Indonesië bleef de heer De Puit doorgaan, o.a. op de „De Weert”, „Patras”, „Ruys” en „Boissevain”. Op 1 Januari '49 volgde zijn bevordering tot 2de werktuigkundige, terwijl hij op 1 Januari 1953 tot hoofdwerktuigkundige werd benoemd.

Wij wensen de heer De Puit van harte geluk met zijn jubileum. Nog vele jaren!

Bluf.

De Amerikaanse generaal Bradley heeft een boek geschreven, waarin hij de volgende anecdoten vertelt.

Toen wij de Russen ontmoetten aan de Elbe, nodigde maarschalk Konjev, commandant van de Eerste Ukraïnsche Legergroep, ons uit tot een banket. Na een rijk en overdadig diner, kwam er een ballet-groep in de zaal en deze danste, geaccompagneerd door een dozijn balalaïka's.

„Dat is geweldig,” zei ik.

Konjev haalde de schouders op. „Ach, gewoon een paar meisjes uit het Rode Leger.”

Twee weken later, toen Konjev z'n tegenbezoek bij ons maakte, lieten wij een violist optreden na het diner. 't Was een magere man in een khaki pak, maar hij speelde virtuoos.

Konjev was enorm enthousiast. „Grandioos,” riep hij uit en hij meende het kennelijk.

„Ach,” zei ik, de schouders ophalend, „gewoon een soldaat uit het Amerikaans leger.”

Maar wat ik er niet bij verteld heb was, dat we deze violist voor die ene dag uit Parijs hadden laten komen, waar hij voor de troepen optrad. Zijn naam was Jascha Heifetz.

A-traveller knocked at the pearly gates;

His face was lined and old
He stood before the Man of Fate
For admission to the fold.

“What have you done”, St. Peter asked,
“To deserve admission here?”
“A sailorman I've been”, he said,
“For many and many a year”.

The pearly gates swung open wide,
As St. Peter touched the bell.
“Come in”, he said, “and choose
your harp”,
“You've had YOUR taste of hell”.

IS UW PASPOORT IN ORDE ?

Hoe vaak komt het niet voor dat a.s. verlofangers, korte tijd voor hun vertrek, de afd. P.Z. vragen om „even” hun paspoort in orde te laten maken bij het Hoge Commissariaat en dan stom verbaasd zijn als ze horen dat dit niet zo eenvoudig gaat als men wel denkt!

Uw paspoort moet nu eenmaal om de twee jaar worden verlengd, terwijl U te allen tijde moet kunnen aantonen dat U de Nederlandse nationaliteit bezit. Het is dus van het grootste belang er voor te zorgen dat Uw papieren in orde zijn.

In November van het vorige jaar gaf het Hoge Commissariaat der Nederlanden een rondschrijven uit, dat wij hierbij in extenso weergeven en waarop wij nogmaals Uw speciale aandacht willen vestigen. Het is van groot belang, dat U deze circulaire met de nodige aandacht leest en de instructies daarin opvolgt.

Bij de indiening van een aanvraag voor een paspoort of voor verlenging van een U eerder verstrekt paspoort zal U worden gevraagd (opnieuw) aan te tonen dat U de Nederlandse nationaliteit bezit.

Volgens onze nationaliteitswetgeving is men Nederlander als men zelf vóór 1 Juli 1893 op Nederlands grondgebied is geboren dan wel rechtstreeks afstamt van iemand, die voor evengenoemde datum op dat grondgebied is geboren.

Een gehuwde vrouw kan haar Nederlandsse nationaliteit bewijzen door aan te tonen, dat zij gehuwd is met een man, die aan een der evenbedoelde criteria voldoet.

Men kan dus de volgende groepen onderscheiden:

- 1) De vóór 1 Juli 1893 op Nederlands grondgebied geboren. Deze groep zal kunnen volstaan met de overlegging van een geboorte-acte.
- 2) Zij, die rechtstreeks afstammen van personen behorende tot groep 1. Hun zal overlegging worden gevraagd zowel van de eigen geboorte-acte als van die van hun vader en eventueel zelfs (indien de vader ook na 1 Juli 1893 is geboren) van die van hun grootvader.
- 3) Vrouwen, die gehuwd zijn met een tot groep 1 of 2 behorende man. Deze zullen dus behalve het pas-

poort van hun man alleen hun huwelijksacte hebben te tonen.

Het zal uit het voorafgaande duidelijk zijn, dat velen de geboorte-acte van hun vader of grootvader zullen moeten overleggen. Dit zal doorgaans uiteraard nogal moeite opleveren, zowel indien de vader of grootvader in Nederland is geboren, in welk geval tijdrovende correspondentie met het betrokken bureau van de Burgerlijke Stand nodig zal zijn, als wanneer hij in Indië is geboren, omdat op vele plaatsen de archieven van de Burgerlijke Stand geheel of ten dele verloren zijn gegaan.

Door het Hoge Commissariaat kan echter desgewenst in vele gevallen doeltreffende medewerking worden verleend.

Voor degenen die zelf of wier voorvaders in Nederland zijn geboren biedt het Hoge Commissariaat de gelegenheid de benodigde gegevens per telex op te vragen of te verifiëren. Een consulaire verklaring omtrent het resultaat van zulk een onderzoek kan als dan de vereiste geboorte- of andere acte vervangen. Voor U wordt op deze wijze het inschakelen van familie en kennissen in Nederland bespaard terwijl ook moeilijkheden met betaling van legeskosten in Nederlandse Courant worden voorkomen.

Aan personen die hier te lande zijn geboren of die voorvaders hebben met wie zulks het geval is, kan door het Hoge Commissariaat in vele gevallen medewerking worden verleend indien de gevraagde papieren niet te produceren zijn. Vrijwel alle inschrijvingen in de Registers van de Burgerlijke Stand tussen 1814 en 1920 zijn hier bekend en omtrent de getraceerde gegevens kunnen aan U consulaire verklaringen worden afgegeven waarmee U eens en voor altijd Uw afstamming kunt aantonen. Bovendien heeft de Nederlandse vertegenwoordiging h.t.l. de beschikking gekregen over talrijke gegevens, waaruit de nodige bewijzen kunnen worden geput. Aan de vervolmaking van deze gegevens wordt nog steeds gewerkt.

Na deze uiteenzetting te hebben gelezen zult U zich mogelijk nog afvragen waarom bij de verstrekking of verlenging van paspoorten hier te lande meer waarborgen worden gevraagd dan elders in het buitenland en waarom bij de verlenging van een hier te lande verstrekt paspoort thans strengere maatstaven worden aangelegd dan bij eerste uitgifte wellicht het geval is geweest.

In dit verband moge in de eerste plaats gewezen worden op het feit dat de uitvoering van de ter Ronde Tafel Conferentie gemaakte „Overeenkomst betreffende de toescheiding van Staats-

burgers” speciale moeilijkheden oplevert, welke elders niet gelden.

In de tweede plaats dient bedacht te worden, dat zich direct na de overdracht van de soevereiniteit aanvragers van Nederlandse paspoorten meldden, waaronder velen die niet in staat waren om hun status op absolute wijze aan te tonen, terwijl het aan de andere kant de tot afgeven van paspoorten bevoegde instanties gedeeltelijk nog aan de nodige middelen ontbrak om een gedegen onderzoek in te stellen. Zo was het in enkele gevallen nodig een procedure te volgen waarbij een paspoort bij gebrek aan bewijs niet werd geweigerd, zodra het Nederlanderschap aan de hand van andere aanwijzingen aannemelijk leek.

Hoewel hierdoor de mogelijkheid van onrechtmatig paspoortbezit werd geschapen, gaf destijds de overweging de doorslag, dat door het weigeren van een paspoort, uitsluitend op grond van het ontbreken van normale bewijsmiddelen (aan welk ontbreken de bonafide aanvrager in de meeste gevallen geen schuld had) persoonlijke belangen van de aanvrager — o.a. bij geboekte scheeps- of luchtpassage naar Nederland — in ernstige mate zouden zijn geschaad.

Van begin af aan is de administratie er echter op gericht geweest de aldus provisorisch uitgereikte paspoorten zo spoedig mogelijk aan een revisie te onderwerpen. Dit wordt thans gedaan bij de aanvraag tot verlenging van het paspoort.

Goddank.....! Ik was al bang dat ik 'n burger in de soep had gereden.....!

(„Our Navy”)

Het „Abel Tasman Sporttoernooi“

Gedurende de laatste 5 jaar wordt er in Nederland tijdens de Paasvacantie een drie-daags sporttoernooi georganiseerd, speciaal voor leerlingen van de Nederlandse middelbare scholen van stuurlieden en scheepswerktuigkundigen. Het sportprogramma omvat atletiek, voetbal, hockey, zwemmen en roeien in marinesloepen, terwijl tot besluit van dit toernooi een feestavond wordt gegeven. **Vrijwel alle bovengenoemde scholen in Nederland nemen jaarlijks aan dit sportevenement deel met een totaal van ongeveer 550 leerlingen.**

Van dit jaarlijkse sportfeest wordt een grote waarde gezien in het feit, dat dit een ondersteuning kan zijn tot het vormen van een juiste teamgeest der toekomstige koopvaardij-officieren. Het elkaar ontmoeten in wedstrijden, het elkaar leren kennen in een sportieve sfeer heeft ongetwijfeld zijn invloed op het beter leren kennen en waarderen van elkaanders capaciteiten en zal zonder twijfel de juiste geest en de onderlinge samenwerking bevorderen. Het met elkander optrekken van toekomstige stuurlieden en scheepswerktuigkundigen, het elkaar ontmoeten onder allerlei omstandigheden en het gezamenlijk bijeen zijn op de slotavonden moge ongetwijfeld gezien worden als belangrijke factoren bij de vorming van de leerlingen der scholen.

Gebleken is dat dit jaarlijkse sportfeest voor de a.s. koopvaardij-officieren thans is uitgegroeid tot een evenement, dat men niet gaarne zou willen missen.

De wedstrijden worden steeds te Amsterdam gehouden, dat door de centrale ligging de meest aangewezen plaats is gebleken te zijn. Ook dit jaar vond genoemd toernooi wederom te Amsterdam plaats en wel op 7, 8 en 9 April.

Het voetbalelftal van de „De Ruyterschool“ te Vlissingen.

De deelnemende scholen waren:

1. Willem Barentzschool te Terschelling.
2. De Ruyterschool te Vlissingen.
3. De Gemeentelijke school voor Scheepswerktuigkundigen te Utrecht.
4. De Kweekschool voor de Zeevaart te Amsterdam.
5. De Gemeentelijke Zeevaartschool te Groningen.

6. De Kweekschool voor Scheepswerktuigkundigen te Amsterdam.
7. De Noorderkweekschool „Abel Tasman“ te Delfzijl.
8. De Gemeentelijke Zeevaartschool te Scheveningen.
9. De Gemeentelijke Zeevaartschool te Den Helder.

Het programma was dit jaar als volgt samengesteld:

- 7 April: atletiek Sintelbaan, Olympialaan en wel vijfkamp, 1500 m. en 4 × 100 m. estafette.
- 8 April: voetbal en hockey op de Gemeentelijke sportterreinen aan de Velsersweg.
In de avonden zwembadwedstrijden in het zwembad van de A.M.V.J.-Leidscheplein.
- 9 April: In de ochtenduren: finales voetbal en hockey.
In de middaguren: roeiwedstrijden op de Bosbaan — Amsterdamse Bos.

Zoals ieder jaar was ook dit jaar de sportploeg van de „De Ruyterschool“ uit Vlissingen van de partij. Vlissingen was in staat een volledige ploeg te laten uitkomen, mede dank zij de medewerking van de drie maatschappijen: de K.J.C.P.L., La Corona en K.P.M.; voor rekening van deze 3 maatschappijen studeren een belangrijke groep leerling-scheepswerktuigkundigen op de 2-jarige cursus BM.

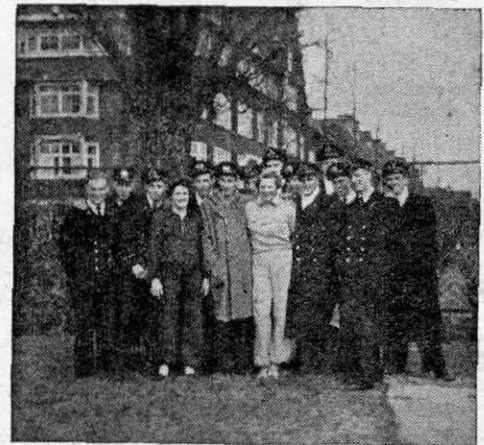
Aan het kogelstoten

Speerwerpen.

Met toestemming van het Bestuur van het Matrozeninstituut der Kon. Ned. Zeil- en Roeivereniging en de medewerking van de Commandeur worden de leden van de sportploeg der „De Ruyterschool“ gedurende de dagen van het toernooi aan boord van het opleidingschip „Pollux“ gehuisvest. Wij mogen dan ook wel zeggen, dat door de leerlingen prettige herinneringen aan dit verblijf worden bewaard, waaraan de goede zorgen van de chefkok aan boord zeker niet vreemd zijn.

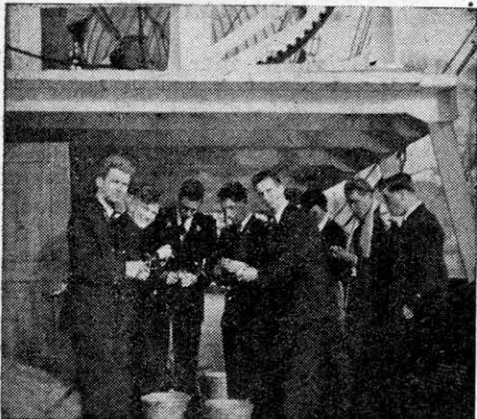
Hoewel Vlissingen na de eerste dag

In het midden links de zwemster Ria Vonk met rechts Fanny Blankers-Koen temidden van een vrolijke groep.

met het onderdeel atletiek de leiding had, kwam de „De Ruyterschool“, in het eindklassement op de vijfde plaats.

Een der leerlingen nam een aantal foto's, waarvan onze lezers er hierbij enkele aantreffen. Op de Sintelbaan was juist Fanny Blankers-Koen aan het oefenen met de bekende zwemster Ria Vonk; van deze ontmoeting moest van-

Leden van de sportploeg van de "De Ruyterschool" te Vlissingen aan het aardappeljassen aan boord van het opleidings-schip "Pollux".

De volgende reacties werden door Radio Nederland-Wereldomroep ontvangen over uitzendingen, welke in de afgelopen tijd bestemd waren voor schepen van onze maatschappij.

Telegrafist E. de Wolff van het m.s. „Kasimbar” schreef over de uitzending van 10 April j.l. :

.... Ons schip vertrok die dag om 0930 GMT van Singapore naar Penang, dus we waren nog niet ver van Singapore verwijderd. De tweede uitzending was zowel op de 16 als 19 meter prima. Storingsvrij en QSA 5. De opvarenden hier aanboord konden allen hun familieleden woordelijk volgen; zij waren dan ook allen zeer tevreden.”

Mevrouw W. Peters-Snelder uit Arnhem schreef over de ontvangst a.b.v. het m.s. „Banjoewangi” :

”.... Hierdoor deel ik u beleefd mede, dat de Koopvaardijuitzending „Het Schip van de Week” op 10 April door mijn zoon, ll.wtk. W.C.J. Peters aan boord van de „Banjoewangi” beide keren goed is ontvangen.

Mijn zoon en ik hebben deze uitzending buitengewoon op prijs gesteld”.

Mevrouw M. Terhorst - Gabriëls schreef over dezelfde uitzending a.b.v. het m.s. „Banjoewangi” :

„.... Beter laat dan nooit. Hiermede een sein, dat de uitzending „Het Schip van de Week” zeer duidelijk door mijn man, 2de stuurman a.b.v. dit schip is ontvangen. Ook de heruitzending kwam prachtig door. Een succes dus voor beide partijen. Ik hoop, dat al Uw zwiegen en zweten voor deze uitzendingen met evenveel succes zullen worden bekroond.”

Over de uitzending van 15 Mei j.l. kwamen bij Radio Nederland de gende reacties binnen :

m.s. „Waingapoe” :

„Namens allen dank uitzending. Eerste uitzending gestoord; tweede uitstekend — gezagvoerder.

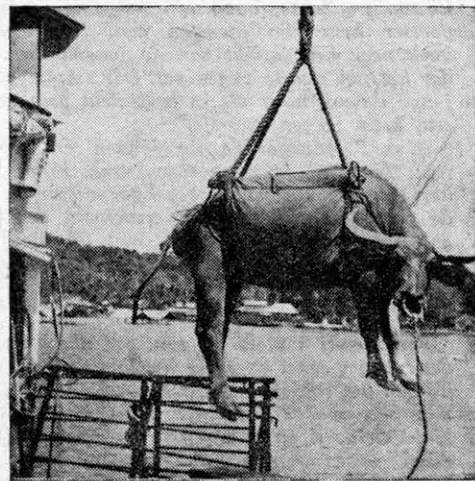
m.s. „Sabang” :

„Tweede uitzending in 16 meter uitstekend, beste dank.

Muller, Bikker en Van Zanen.

Limmericks.

In ons Juni-nummer schreven wij onder onze lezers een limmerick-wedstrijd uit. Het doet Uw redactie genoegen thans reeds de eerste prijswinnaar aan te kondigen: Mr. L. ter Braake — agent van onze maatschappij te Medan, die ons zelfs een geïllustreerde limmerick toestuurde. Beter kan het niet.

Een jonge karbouw uit Sinabang wilde graag per Paketvaart naar Sabang
Kapitein Hazelhop
echter lichte haar op
en ze kwam op de pasar in Padang.

De uitgelofte prijs van Rp. 10.— is inmiddels verzonden. Aan Mr. Ter Braake onze dank voor zijn medewerking.

Wie is de volgende gelukkige ?

Glimlach.

Er zijn veertien spieren nodig om een nijdig gezicht te zetten en slechts zes voor een glimlach.

Waarom zou u zich onnodig vermoeien ?

*

Rectificatie.

Bij het verslag over de huldiging van gezagvoerder Volmer, voorkomende in het Juni-nummer van ons blad, werd helaas vergeten de naam te vermelden van de ladingkierk, de heer J. R. Rompies, die bij het gebeuren aan boord van het m.s. „Leok” op 22 Maart a.p. te Pakan Baru als een der laatsten aan boord is gebleven. Voor zijn kranig optreden werd hem destijds door de directie een sigarettenkoker met inscriptie uitgereikt.

Voor deze nalatigheid biedt de redactie de heer Rompies hierbij haar verontschuldigingen aan.

Sterkte

In tijden van tegenspoed kan men gesterkt worden door vrienden. Maar vrienden, die diep met u meevoelen, die met u meezuchten over uw moeilijkheden en de harde wereld voor u wel met zachte kussens zouden willen bekleden, doen dan geen goed. Zij maken u week in plaats van sterk. Zij brengen u er toe in een hoekje te kruipen in plaats van u tot aanvallen te inspireren.

Het meeste hebt u aan een vriend, die u recht in de ogen kijkt, „Sterkte” zegt en sterkte méént.

Muzikale notitie's.

Een muziekcriticus noemde de beroemde violist en componist Pablo de Sarasate eens een genie. Dat compliment viel echter niet in goede aarde. „Zevenendertig jaar lang heb ik elke dag veertien uur gestudeerd,” mompde de violist verontwaardigd, „en nu noemt die vent mij een genie!”

*

Toen de grote pianist Paderewski eens door Boston wandelde, bood een jeugdige schoenpoetser hem zijn diensten aan. Paderewski keek naar het gezicht van de jongen en zag dat het vol zwarte vegen zat. Hij zei: „Neen, jonge vriend, maar als je je gezicht gaat was- sen, krijg je een kwartje.”

„Goed,” antwoordde de jongen en holde weg. Toen hij gewassen terugkwam, kreeg hij het kwartje. De jeugdige schoenpoetser keek de grote meester eens onderzoekend aan en gaf hem het geldstuk terug met de raad:

Hier meneer, houd het maar en laat uw haar eens knippen.”

*

Paderewski vertelt in zijn gedenkschriften, dat zijn papegaai geregeld kwam luisteren, als hij aan het studeren was. De vogel klopte dan met zijn snavel tegen de deur. Paderewski hield zich stil en Lorre tikte harder. „Wie is daar?” vroeg de pianist dan. „Cockey Roberts,” antwoordde het dier met een nijldige stem. Zijn baas deed alsof hij het niet had verstaan. „Wie?” riep hij. „Cockey Roberts, Cockey Roberts!” klonk het schrill en kwaad aan de andere kant van de deur.

Natuurlijk liet de pianist zijn papegaai binnen en het dier liep regelrecht naar de vleugel en installeerde zich op Paderewski's rechtersvoet. Daar zat Lorre uren lang zonder dat het pedaalwerk van die voet het dier ook maar in het minst hinderde. Af en toe riep de vogel met zijn krakende stem: „Hemel, wat mooi, wat mooi!”

Het was altijd weer vertederend, verklaart Paderewski.

*

De componist Brahms schreef eens aan een vriend:

De laatste tijd wilde het werk niet meer vloten. Ik ben te oud, dacht ik toen, en ik besloot geen noot meer te componeren. „Je hebt een leven lang hard gewerkt en ook het een en ander bereikt,” zei ik tegen mezelf. „Nu is het de tijd, dat je van een rustige oude dag gaat genieten.” Dat vooruitzicht maakte me zo gelukkig en het gaf me zo'n gevoel van rust, dat ik met een nieuwe be- ziening begon te componeren.

In deze ervaring van de grijze kunstenaar ligt een wijze les voor ieder, die voortdurend door zijn werk in beslag wordt genomen. Zet het werk eens van u af en richt uw gedachten op iets anders; dat zal uw werklust nieuw leven inblazen.

*

Van de Engelse componist Arthur Sullivan, die met zijn operette The Geisha zoveel succes heeft gehad, wordt verteld, dat zijn gehoor hem nooit in de steek liet, wat er ook gebeurde.

Eens liep hij flink aangeschoten van een feest naar huis terug. Hij was zo ver heen, dat hij tussen al die gelijkvormige gevels zijn woning niet kon vinden. Het was een moeilijk geval, maar de ijzeren voetschrapers naast de voordeuren brachten uitkomst. Sullivan trapte er telkens tegen en luisterde naar de toon. Toen hij het de zesde keer deed mompelde hij: „Dat is 'm; E-mol,” en hij stak de sleutel in het slot.

*

Varende dichters.

Na onze varende schilders thans het woord aan de varende dichters. Een onzer werktuigkundigen stuurde ons, onder de schuilnaam „Sallie”, enkele zeer verdienstelijke pennevruchten.

Hieronder treffen onze lezers 2 gedichten aan.

Onze hartelijke dank, Sallie, wellicht vindt Uw streven navolging!

Red.

1.	2.
Weltevree	Vuil en moe
Mooie slee	Huiswaarts toe
Fijn verfrist:	Nat bezweet:
Kapitalist.	De proleet.
3.	4.
Snor en baard	Grote nul
Klett'rend zwaard	Boerenprul
Man van staal:	Veel kabaal:
Generaal.	Korporaal.
5.	6.
Doet heel blij	Arme vent
Voelt zich vrij	Heeft geen cent
„Alles wel”:	Geen bezwaar:
Vrijgezel.	Bedelaar.
7.	8.
Onder 't smeer	Nu het end
Toch meneer	Grote vent
Kijkt iets na:	Ai, geraas:
W.T.K.	Oei, de „Baas”.

*

OORLOG.

Schoten dreunen in de verte,
huizen storten in elkaar.
Nergens is men nu meer veilig,
overall dreigt er gevaar.
Mensen schieten op elkander
d'meeften vallen in de strijd.
Oorlog, product van de beschaving,
van de zo moderne tijd.
Jonge kerels, sterk als paarden,
komen als een wrak weerom.
Door de schuld van enk'le leiders,
menskenkind, wat zijt ge dom.
Wie ie eigenlijk uw „vijand”
en...wat heeft hij u misdaan?
Is dit alles zó belangrijk om een oorlog
aan te gaan?
Omdat tussen u en vijand,
nog zoiets bestaat als grens.
Heus, geloof me, U en vijand,
zijn toch allebeide.....mens!

*

Welke wel??

(Oplossing van pag. 7)

1. anopheles — 2. argon — 3. porter —
4. porfier — 5. Astaroth — 6. Koeban.

*

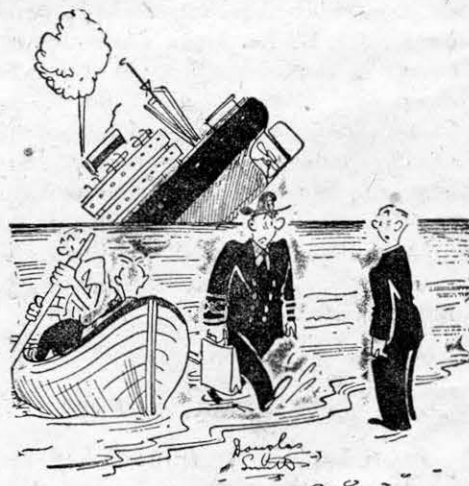
VISITEKAARTJES.

U vindt hier een twaalfstal visitekaartjes afgedrukt. Door omzetting der letters kunt u uit elke naam een beroep samenstellen. Gemakshalve vertellen wij U nog dat alle 12 beroepen bij onze maatschappij zijn te vinden.

Wij loven onder de goede inzenders van deze puzzle één (extra) prijs uit van Rp. 25.— Oplossingen dienen apart te worden ingezonden en moeten uiterlijk 20 Augustus a.s. in ons bezit zijn.

Voor inzendingen van deze visitekaartjes gelden verder dezelfde voorwaarden als voor de andere puzzle-inzendingen. Veel succes!

1. Dolf Hokker.
2. Ch. Defstein
3. Ted Cureri
4. George Z. Vader
5. Dirk van Kolper
6. O. Pijlhof Domee
7. Frits Geetal
8. Sam Keisterheup
9. Leonard Steprit
10. Egu Drukinkt-Wieg
11. Netti Toespys.
12. Mr. N. Kastenruimte

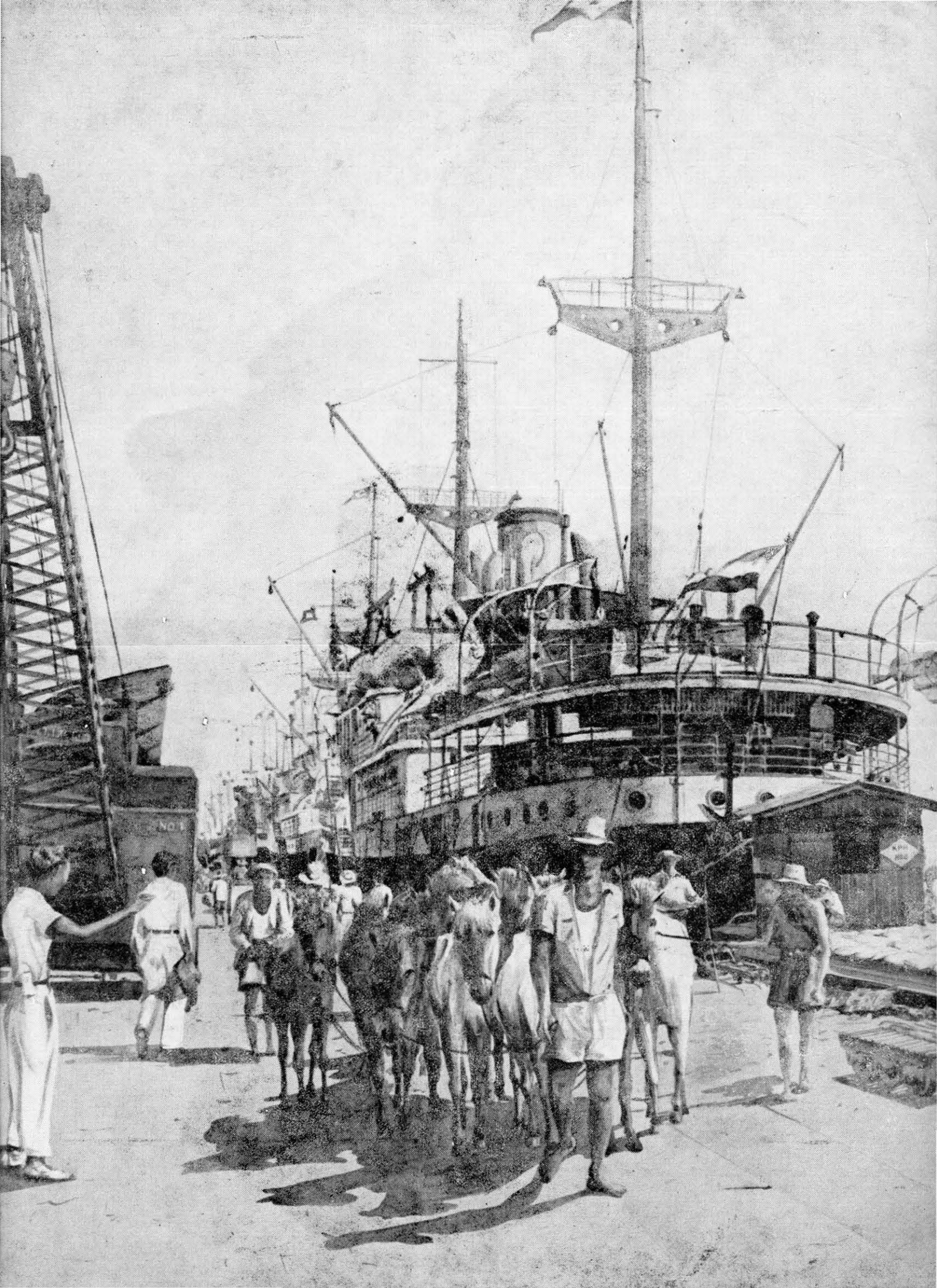
Had iemand de stop eruit getrokken.....?

(Shipbuilding).

Op nevenstaande pagina.

Tijdens de Paasdagen vervaardigde de 2de werktuigkundige R. J. de Vries een zeer geslaagde waterverfstudie van een bekend havenbeeld te Tg. Priok.

Wij hebben gemeend om, alhoewel niet in kleuren, onze lezers een indruk te moeten geven van de schilderprestaties van de heer De Vries.

Ontspanning door Inspanning

Ken Puzzle Me

woordraadsel, voorkomende in ons Mei-nummer, zijn de volgende.

1. De prijs van Rp. 25.— aan:
A. N. P. Belle — loc. employé PZ/
WP/HK.
2. De prijs van Rp. 15.— aan:
Mevr. G. Th. Scipio — Afd. Archief/
HK.
3. De prijs van Rp. 10.— aan:
Gezagvoerder H. Zeylstra — a.b. ms.
„Van Goens”.

Onze puzzle-rubriek mag zich nog steeds in een stijgende belangstelling verheugen! Goed zo, puzzelaars, blijft ons regelmatig Uw oplossingen toezenden. Zelfs uit het buitenland bereiken ons iedere maand inzendingen, waaruit moge blijken dat onze puzzle-rubriek wel op prijs wordt gesteld.

De 3 prijswinnaars van het kruis-

Voor de inzenders gelden de volgende voorwaarden:

1. Inzendingen, welke duidelijk van naam en adres moeten zijn voorzien, te richten aan:
de redactie van „de Uil” — p/a
Hoofdkantoor K.P.M. — Djakarta;
2. Onduidelijk geschreven oplossingen worden zonder meer ter zijde gelegd;
3. Voor juiste inzendingen zijn 3 geldprijzen beschikbaar gesteld:
1 prijs van Rp. 25.—
1 prijs van Rp. 15.—
1 prijs van Rp. 10.—
Bij meerdere goede oplossingen beslist het lot.
4. Over oplossingen en/of toekenning der prijzen kan NIET worden gecorrespondeerd.

Kruiswoordraadsel.

(Copyright „Denksport”)

Van links naar rechts:

1 gebergte in Azië — 5 hoon, laster — 9 aangename rust en kalmte — 13 stad in Afrika — 15 zwaardvis — 16 ploegsnede — 17 boom — 19 klinknageltje — 21 hemellichaam — 23 bijbelse figuur — 25 ambtshalve — 26 kleurstof — 28 onbep. vnw. — 30 titel — 31 onvriendelijk — 33 wandelstok — 36 haarvlecht — 38 vruchtbaar makende stof — 40 ontvangkamer — 41 zangvereniging — 43 teken van waardigheid — 45 omslag — 46 omslag — 48 knaagdier — 50 ondergang — 52 hoofddeksel — 53 zeepwater — 55 onder andere — 56 wapen — 57 telwoord — 58 riv. in Italië — 59 pl. in N. Brabant — 61 kledingstuk — 63 water in Utrecht — 64 voertuig — 65 munt — 67 lidwoord — 69 bergplaats — 71 drank — 72 neerslag — 74 telwoord — 76 zak — 77 Javaans orkest — 79 Ierland — 81 water in N. Frankrijk — 82 broos, zwak — 84 voegwoord — 86 water in Friesland — 87 hoge berg — 89 kledingstuk — 91 ontleurd — 92 ernstig — 93 voortreffelijkheid — 95 vr. munt — 97 fijne veren — 99 bijwoord — 100 oud Fries kasteel — 101 jong dier.

Van boven naar beneden:

1 toespraak — 2 plantje — 3 titel — 4 dunne twijg — 6 insect — 7 voertuig — 8 grote bijl — 9 gepelde gerst — 10 bijwoord — 11 bijwoord — 12 eenheid van lichtsterkte — 14 omlaag — 16 den dood nabij — 18 traag, vadsig — 20 godheid — 22 kleur — 24 telwoord — 26 pl. in Overijsel — 27 soort stof — 29 materiaal — 32 droog-inrichting — 34 mak — 35 boom — 37 ruwe steenmassa — 39 bierhuis — 41 bomvrij gewelf — 42 dagelijks voedsel — 44 blaasinstrument — 46 meek, lichaam — 47 deel v. e. ladder — 49 speelkaart — 51 riv. i. Nederl. — 52 sprookjes-figuur — 54 familielid — 60 nadeel — 62 groot visnet — 64 wending — 66 verharde huid — 67 vleesgerecht — 68 ogenblik — 70 beest — 71 leervak op school — 72 kleverige stof — 73 herkauwer — 75 lichaamsorgaan — 76 pl. in Utrecht — 77 kleur — 78 voeg — 83 Afrikaan — 83 wild zwijn — 85 sierplant — 88 smalle weg — 90 voorzetsel — 91 heidemeertje — 92 Europeaan — 94 lidwoord — 96 het Romeinse Rijk — 98 anonusmus.

